

๘ ๘๒๓๗

การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ปริญญาโท

ของ

สุบิน จันทะนันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

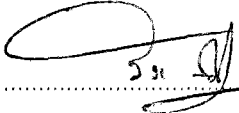
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

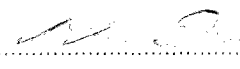
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

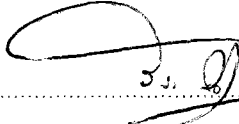
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

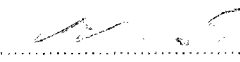
คณะกรรมการควบคุม

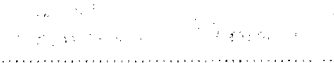
 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

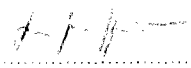
 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

คณะกรรมการสอบ

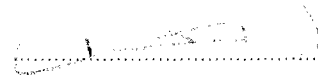
 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้การปรึกษาแนะนำ เอาใจใส่ แก้ไขข้อบกพร่องด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ และอาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ เพื่อทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์โสภณ รอดทอง อาจารย์อุทิศ ภูมิชัย อาจารย์ชุมพล ศรีสังข์ อาจารย์ณรงค์ แผ้วพลสง และอาจารย์สาคร รักบัวรุ่ง ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง และขอขอบคุณ คุณสหัส โรชา ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาในพระคุณ บิดา มารดา ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

สุบิน จันทะนันท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ข้อมูลจังหวัดสุรินทร์	8
บทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน	12
ความหมายและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ..	15
การบริหารหลักสูตร	18
การจัดการเรียนการสอน	23
การนิเทศการศึกษา	28
การวัดและประเมินผลการศึกษา	33
การบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
สมมติฐานการวิจัย	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	46

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	75
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	75
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะทั่วไป	84
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	92
ประวัติย่อของผู้วิจัย	137

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและกลุ่มตัวอย่าง	45
2	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน	48
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ...	52
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้	54
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ..	57
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียนโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้	60
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ที่มีต่อปัญหาการบริหาร โรงเรียน	62
8	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวม จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	64

9	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	65
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ที่มีต่อปัญหา การบริหารงานวิชาการ	67
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน ที่มีต่อปัญหาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน	68
12	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูวิชาการ ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	70
13	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูวิชาการ โรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน	71
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ... 39

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐมีความเชื่อพื้นฐานว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะมาถึง และเชื่อว่าการศึกษที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 2) การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อารยประเทศทั่วโลกถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาให้กับราษฎรทุกคน ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ อันเป็นตัวจักรที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน (เสนห์ จามริก. 2533 : 7) ประเทศไทยได้มองเห็นความสำคัญของการศึกษาและได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับมาตั้งแต่พุทธศักราช 2464 การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ผ่านมา รัฐบาลทุกสมัยต่างถือเป็นภารกิจและได้ให้ความสำคัญมาโดยตลอด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534ฯ : 1)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีปริมาณจำนวนนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบสูงสุด คือ มีโรงเรียนประถมศึกษาตั้งกระจายอยู่ในภูมิภาคทั่วประเทศถึง 31,425 โรงเรียน มีนักเรียนระดับประถมศึกษา 5,854,381 คน หรือประมาณร้อยละ 84 ของนักเรียนประถมศึกษาทั้งหมด (ข้อมูลปีการศึกษา 2532) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานสำคัญของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534ฯ : 1)

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดระบบโครงสร้างการบริหารงานโดยการแบ่งหน่วยงานออกเป็นระดับต่าง ๆ มี 4 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ และระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

ความสำคัญสูงยิ่ง เพราะเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่นำเอานโยบายด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ
 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้
 กำหนดขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ 6 งาน (สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 9) ดังนี้คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการ
 นักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
 กับชุมชน งานทั้ง 6 งานนี้ งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลักโดยตรง เป็นงานที่เป็นไปเพื่อให้
 นักเรียนได้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ซึ่งงานอื่น ๆ ถือว่าเป็นงานสนับสนุน งานวิชาการ
 เป็นงานที่ช่วยให้การปฏิบัติงานหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนย่อมเป็น
 บุคคลสำคัญที่จะต้องทำหน้าที่โดยตรงให้การควบคุม กำกับ ติดตาม และดำเนินการจัดกิจกรรม
 ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนภายในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด นั่นคือ ให้ความสำคัญต่อการ
 บริหารงานวิชาการอันเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน เพราะภารกิจหลักของโรงเรียนคือ
 การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามจุดหมายของหลักสูตร (สำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 6) การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงาน
 หลักที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญและสนใจเป็นพิเศษ ดังที่ สุดาใจ เหล่าสุนทร
 กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา สถาบันทางการศึกษาทุก
 ระดับต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เพราะว่าผลผลิตของ
 สถาบันทางการศึกษา จะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหาร
 งานด้านวิชาการของสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสำคัญ (สุดาใจ เหล่าสุนทร.
 ม.ป.ป. : 7) ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยุ สาธร ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการว่า
 เป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอน
 นักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนจะต้องรับผิดชอบและให้
 ความสำคัญงานด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะเป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบัน
 การศึกษาทุกแห่ง ที่จะต้องจัดการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในด้านวิชาการ (วิทยุ สาธร.
 2528 : 232)

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา งานวิชาการเป็น
 งานที่มีความสำคัญ คือเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้
 ความสามารถ มีทักษะ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การที่จะให้การ

ดำเนินงานด้านวิชาการประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีความสำคัญ ผู้รับผิดชอบสูงสุดในโรงเรียน จะต้องทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการวางแผนงานวิชาการ การควบคุมกำกับ การนิเทศให้ความช่วยเหลือครูผู้สอน จัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อต่าง ๆ รวมทั้ง สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 757 โรงเรียน ครู 9,733 คน และนักเรียน 200,032 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. 2539ก : 1 - 15) โดยภาพรวมแล้วผลการจัดการศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2537 ของสำนักงานทดสอบการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ. 2538 : 18 - 42) ได้ทดสอบนักเรียนทั่วประเทศ ผลประเมินพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจังหวัดสุรินทร์ มีค่าเฉลี่ยเป็นรายวิชา ดังนี้ ภาษาไทย 56.84 คณิตศาสตร์ 50.09 วิทยาศาสตร์ 50.40 การคิดแก้ปัญหา 46.17 การพัฒนาอาชีพ 50.88 การพัฒนาสังคม 63.72 และการพัฒนาสุขภาพ 57.40 ในขณะที่ผลรวมของคะแนนเฉลี่ยทั่วประเทศแต่ละวิชาดังนี้ ภาษาไทย 60.12 คณิตศาสตร์ 54.45 วิทยาศาสตร์ 53.85 การคิดแก้ปัญหาเป็น 48.28 การพัฒนาอาชีพ 53.08 การพัฒนาสังคม 66.14 และการพัฒนาสุขภาพ 60.49 จะเห็นว่าทุกกลุ่มประสบการณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของนักเรียนทั่วประเทศทุกกลุ่มประสบการณ์มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนทั้งประเทศ และนอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงอัตราการซ้ำชั้นของนักเรียนในปีการศึกษา 2538 ปรากฏว่า มีนักเรียนซ้ำชั้นโดยเฉลี่ยตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงร้อยละ 3.47 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละการซ้ำชั้นของนักเรียนระดับประเทศที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ของสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 2 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. 2539ข : 4)

จากสภาพดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนเป็นสำคัญ จึงทำให้คาดคะเนได้ว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ประสบกับปัญหาหลายประการ ซึ่งอาจพิจารณาได้จากกระบวนการบริหารหลักสูตรการจัดการเรียน การสอน การนิเทศการศึกษาและการวัดและประเมินผลการศึกษา

ด้วยปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องจะได้ใช้ผลการวิจัย เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับของปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่ผู้บริหารการศึกษาในระดับจังหวัด อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ครูวิชาการประจำโรงเรียนและครูผู้สอน ดังนี้

ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้สอน ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ของตน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อยู่ในขอบเขตของเนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปร ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ใน 4 ด้านคือ

- 1.1 การบริหารหลักสูตร
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศการศึกษา
- 1.4 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 757 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 757 คน รวม 1,514 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 260 คน และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 260 คน รวม 520 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ขนาดของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

- 3.1.1.1 ขนาดเล็ก
- 3.1.1.2 ขนาดกลาง
- 3.1.1.3 ขนาดใหญ่

3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

- 3.1.2.1 ระดับสูง
- 3.1.2.2 ระดับปานกลาง
- 3.1.2.3 ระดับต่ำ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการ 4 ด้านคือ

- 3.2.1 การบริหารหลักสูตร
- 3.2.2 การจัดการเรียนการสอน
- 3.2.3 การนิเทศการศึกษา
- 3.2.4 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้

2. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการดำเนินการด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือมุ่งหวัง เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งในการศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต้องดำเนินการปฏิบัติออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การบริหารงานด้านหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นหรือระดับโรงเรียน การจัดทบทวนหรือปรับปรุงหลักสูตรแม่บทให้เหมาะสมและสอดคล้องกับชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพและสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดเนื้อหาสาระและประมวลประสบการณ์การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

2.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอน การประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนสอน การดำเนินการสอน การประเมินผลหลังเรียน และการปรับปรุงการเรียนการสอน

2.3 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การแนะนำช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนการปรับปรุงและแก้ปัญหในการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผน การปฏิบัติการนิเทศและการประเมินผล

2.4 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา หมายถึง ตรวจสอบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ การตั้งวัตถุประสงค์ของการวัดผล การเลือกสถานการณ์ ปัญหาและกิจกรรมที่จะใช้สอบ การดำเนินการสร้างเครื่องมือ การใช้เครื่องมือ การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน การตรวจข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ และการปรับปรุงข้อสอบ

3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

4. ครูวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการหรือข้าราชการครูในโรงเรียนที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจาก โรงเรียนาปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานวิชาการในโรงเรียนที่สังกัดอยู่

5. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ หมายถึง หน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุม กำกับ ดูแลการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติภายในจังหวัดสุรินทร์

6. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การจัดขนาดของโรงเรียน โดยยึดปริมาณจำนวน นักเรียนของแต่ละโรงเรียนเป็นเกณฑ์ โดยปรับปรุงจากเกณฑ์ แบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งเป็น 3 ขนาดคือ

6.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป

6.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 121-300 คน

6.3 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 1-120 คน

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ผลการสอบวัดผลปลายปีทั้งภาค ความรู้ และภาคปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

7.1 ระดับสูง หมายถึง มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 75.00 ขึ้นไป

7.2 ระดับปานกลาง หมายถึง มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ระหว่าง 70.00 - 74.99

7.3 ระดับต่ำ หมายถึง มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 70.00

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดังนั้นจึงได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบความคิด สนับสนุนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจังหวัดสุรินทร์
2. บทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
3. ความหมายและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
4. การบริหารหลักสูตร
5. การจัดการเรียนการสอน
6. การนิเทศการศึกษา
7. การวัดและประเมินผลการศึกษา
8. การบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลจังหวัดสุรินทร์

1. ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดสุรินทร์ (สำนักงานจังหวัดสุรินทร์. 2538 : 2 - 6) เป็นจังหวัดหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ มีเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา ห่างจากกรุงเทพฯโดยทางรถไฟ 420 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ผ่านจังหวัดนครราชสีมา อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ระยะทาง 547 กิโลเมตร อยู่กึ่งกลางระหว่างจังหวัดนครราชสีมากับจังหวัดอุบลราชธานี คือ ห่างจากทั้ง 2 จังหวัด ระยะทางเท่ากันคือ 155 กิโลเมตร

ทิศเหนือจดจังหวัดร้อยเอ็ดที่อำเภอสุวรรณภูมิ อำเภอเกษตรวิสัย และอำเภอพนทราย ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ จดอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีลำพลับพลา ซึ่งไหลผ่านกลางทุ่งกุลาร้องไห้เป็นเส้นกั้นเขตแดน ทิศตะวันออก จดจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีห้วยทับทันเป็นเส้นกั้นเขตแดน ทิศตะวันตก จดจังหวัดบุรีรัมย์ที่อำเภอประโคนชัย

อำเภอกระสังและอำเภอสตึก โดยมีลำชีน้อยเป็นเส้นกั้นเขตแดน ทิศใต้จดประเทศกัมพูชา โดยมีเทือกเขาพนมดงรักเป็นเส้นกั้นเขตแดน

เนื้อที่ของจังหวัดสุรินทร์ประมาณ 8,783 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 5.49 ล้านไร่ ในจำนวนนี้เป็นที่นาประมาณร้อยละ 74 เป็นที่ไร่ที่สวนประมาณร้อยละ 15.39 ป่าไม้ประมาณร้อยละ 10.70 พลเมืองส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายเขมร รองลงไปเป็น ชาวส่วย (ญะ) และลาว

2. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดสุรินทร์แบ่งออกได้เป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ ตอนเหนือได้แก่ เขตติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีป่าโปร่ง และมีทุ่งหญ้าเป็นบางตอน มีแม่น้ำมูลไหลผ่าน ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของ จังหวัดสุรินทร์ และตอนใต้ได้แก่ เขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา จะเป็นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีป่าทึบและภูเขาสลับซับซ้อนหลายลูก โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง สูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ประมาณ 1,500-1,800 ฟุต และลาดต่ำลงไปในดินแดนของประเทศกัมพูชา ตรงบริเวณ ชายแดนจะมีเทือกเขาพนมดงรักเป็นแนวกั้น มีระยะทางยาวประมาณ 90 กิโลเมตร และมีช่องเขาที่สามารถขึ้นลงติดต่อไปมาระหว่างกันของชาวสุรินทร์และกัมพูชาถึง 35 ช่อง ที่สำคัญได้แก่ ช่องจอม ช่องพริก ช่องเสม็ดและช่องตาเมื่อน เป็นต้น ช่องเหล่านี้ได้ใช้เป็น เส้นทางติดต่อไปมาระหว่างกันของคนในสมัยโบราณและใช้เป็นเส้นทางอพยพหนีภัยสงคราม ของชาวกัมพูชาในช่วงหลังที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองภายในประเทศ ในปี พ.ศ.2518

3. เขตการปกครอง

จังหวัดสุรินทร์ได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ ดังนี้คือ อำเภอเมือง อำเภอศีขรภูมิ อำเภอประสาธ อำเภอสังขะ อำเภอรัตนบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอกาบเชิง อำเภอชุมพลบุรี อำเภอสนม อำเภอสำโรงทาบ อำเภอ บัวเชด อำเภอลำดวน อำเภอจอมพระ กิ่งอำเภอพนมดงรัก และกิ่งอำเภอศรีณรงค์

4. ประชากรและการประกอบอาชีพ

จากข้อมูลกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2539 พบว่า

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดของประเทศไทยที่มีประชากรเกินหนึ่งล้านคน ซึ่งมีเป็นอันดับ 10 ของประเทศไทย ประชากรดังกล่าวเกือบทั้งหมดเป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย มีคนต่างด้าวปะปนอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ประชากรส่วนใหญ่นับเป็นกลุ่มคนที่พูดภาษาไทย-เขมร (เขมร) รองลงมาเป็นกลุ่มที่พูดภาษาไทย-ลาว (ลาว) และไทย-กวย (ส่วย)

สำหรับการประกอบอาชีพนั้นประชากรของจังหวัดสุรินทร์ ประมาณร้อยละ 85 มีอาชีพหลักทางการเกษตร คือการทอผ้า ทาไร่ ปลูกผัก ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ทอผ้า จักสาน เลี้ยงโคนม เลี้ยงเบ็ด เลี้ยงไก่ และทำเครื่องหัตถกรรมประดับเงินเป็นอาชีพเสริม นอกจากนี้ยังมีอาชีพประกอบอุตสาหกรรม การค้าขาย การบริการและโรงแรม ซึ่งส่วนใหญ่มักจะอยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล

5. วัฒนธรรมและประเพณี

เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์ประกอบด้วยกลุ่มชนหลายชาติพันธุ์ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างก็มีประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกันไป แต่มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญของกลุ่มที่พูดภาษาเขมร ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของจังหวัดดังนี้คือ

5.1 วัฒนธรรมทางด้านภาษา ชาวสุรินทร์จะมีภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์คือ ภาษาเขมร ซึ่งเป็นภาษาในตระกูลมอญ-เขมร แต่สำหรับภาษาเขียนนั้นได้เลิกใช้กันนานแล้ว จะมีใช้บ้าง เฉพาะในตำราเก่า ๆ สำหรับคนเฒ่าคนแก่บางคนบางพื้นที่เท่านั้น

5.2 วัฒนธรรมในด้านการแต่งกาย ชาวสุรินทร์นับว่าเป็นผู้มีความสามารถในเรื่องฝีมือสูงมากในการผลิตผ้าไหมที่มีลวดลายสวยงามและที่ขึ้นชื่อมากคือ "ลายโฮล"

5.3 การละเล่นพื้นเมือง นอกจากชาวสุรินทร์มีภาษาและการแต่งกายเป็นเอกลักษณ์แล้ว ยังมีการละเล่นที่มีลีลาและท่วงท่าไพเราะเร้าใจอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันยังเล่นกันอยู่โดยทั่วไป เช่น เจริญหรือจาเจริญ เจริญหรือกันตรึม ฯลฯ

6. ด้านการศึกษา

จังหวัดสุรินทร์จัดการศึกษาในระบบตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีสถานศึกษาทั้งภาครัฐและ เอกชนร่วมกันจัดการศึกษา จำแนกเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 757 โรงเรียน

สังกัดกรมสามัญศึกษา 47 โรงเรียน วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา 5 แห่ง สังกัดสำนักงาน
สภาสถาบันราชภัฏ มีสถาบันราชภัฏสุรินทร์ 1 แห่ง โรงเรียนสาธิต 1 โรง สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีโรงเรียนเอกชนสายสามัญ 14 โรง สายอาชีพตามหลักสูตร
ของกระทรวงศึกษาธิการ 4 โรง โรงเรียนสังกัดเทศบาล 9 โรง

สำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนจังหวัด
สุรินทร์ดำเนินการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การให้ความรู้พื้นฐาน ข่าวสาร ข้อมูล และการ
ให้ทักษะและอาชีพแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป คือ จัดการศึกษาประเภท การศึกษาสามัญ
ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขยายโอกาสทาง
การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กลุ่มสนใจ หลักสูตร 30 ชั่วโมง วิชาชีพระยะสั้นหลักสูตร 150 ชั่วโมง ที่อ่านหนังสือพิมพ์
หมู่บ้านและห้องสมุดประชาชน

ในด้านคุณภาพการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ (สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. 2539ข : 1 - 15) ได้สรุปผลการประเมินนักเรียนชั้นประถม
ศึกษา ประจำปีการศึกษา 2538 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย				ระดับเฉลี่ย			ร้อยละนักเรียนที่มีผลน่าพอใจ						
ภาษา ไทย	คณิต	สพช.	กพอ.	สลด			ภาษา ไทย	คณิต	สพช.	กพอ.	สลด		
				ความ รู้ลึก	สุข นิสัย	ความ แข็งแรง					ความ รู้ลึก	สุข นิสัย	ความ แข็งแรง
58.31	38.39	46.60	60.03	0.80	2.00	2.23	68	16	49	76	97	82	96
เป้า	เป้า	เป้า	เป้า	เป้า	เป้า	เป้า							
หมาย	หมาย	หมาย	หมาย	หมาย	หมาย	หมาย							
70	50	60	70	3.00	3.00	3.00							

จากตาราง พบว่าทุกกลุ่มประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด คือ ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 58.31 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 70 คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 38.39 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 50 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีคะแนนเฉลี่ย 46.60 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 60 กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ย 60.03 จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ 70 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยด้านความรู้มีค่าเฉลี่ย 0.80 จากเป้าหมาย 3.00 ด้านสุขนิสัย มีค่าเฉลี่ย 2.00 จากเป้าหมาย 3.00 ด้านความแข็งแรง 2.23 จากเป้าหมาย 3.00 สำหรับร้อยละนักเรียนที่มีผลน่าพอใจ มีกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่มีค่าร้อยละนักเรียนน่าพอใจสูงสุดคือ ด้านความรู้สึกร้อยละ 97 ด้านสุขนิสัยร้อยละ 82 ด้านความแข็งแรงร้อยละ 96 วิชาคณิตศาสตร์มีค่าร้อยละนักเรียนที่มีผลน่าพอใจน้อยที่สุดคือร้อยละ 16 เท่านั้น

2. บทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการจะสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพเพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักในการบริหารโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างนักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ จริยธรรม และคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการ ดังนั้นการที่โรงเรียนจะทำหน้าที่นี้ได้สมบูรณ์ก็ต่อเมื่อผู้บริหารโรงเรียนได้เข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตนต่อการบริหารงานอย่างถ่องแท้ เกี่ยวกับเรื่องนี้นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้คือ

สันต์ ธรรมบำรุง (2525 : 232 - 233) ได้เสนอแนะบทบาทของครูใหญ่ทางด้านวิชาการไว้ดังนี้คือ

1. เป็นผู้รับผิดชอบผลทางการศึกษาทั้งหมดของโรงเรียน กล่าวคือจะต้องจัดการศึกษาให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ และให้สอดคล้องแผนการศึกษาชาติ
2. เป็นผู้นำในการประชุมวางแผนงานวิชาการของโรงเรียนทั้งแผนระยะยาวและระยะสั้น พร้อมกับให้มีการแบ่งงาน และมอบหมายงานให้เหมาะสม มีการติดตามและในการช่วยเหลือแก่ครูตามสมควร
3. เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดครูเข้าสอนตามความรู้ ความสามารถ ความระมัดระวัง และให้โอกาสแก่ครูทุกคนในการแสดงความสามารถในการสอนทุกชั้น

4. เป็นผู้ทำให้ครูรู้จักหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน แผนการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดผล

5. ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ครูจัดทำโครงการสอนเป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชา หรืออาจจัดซื้อเป็นสมบัติของทางโรงเรียน

6. ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนครู ทำแผนการสอนเป็นประจำ เพื่อเป็นหลักประกันว่า ครูได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และจะทำให้การเรียนการสอนนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดผลดีแก่ผู้เรียน

7. นิเทศการสอนครูในโรงเรียน โดยการนิเทศเป็นระบบ ระเบียบ มีการใช้เครื่องมือในการนิเทศ ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือการบริหารและติดตามผลของครู

8. รับผิดชอบในการจัดการสอนของครู ในกรณีที่ครูไม่สามารถมาทำการสอนได้ ในการนี้ครูใหญ่ควรมีการรวมตารางสอนไว้ เพื่อสะดวกในการหาคนแทน หรือเพื่อขจัดนักเรียนที่จะรบกวนห้องข้างเคียง

9. ส่งเสริมให้ครูทำสื่อการเรียนการสอน และทำโครงการช่วยเหลือเด็กที่เรียนอ่อน เช่น การสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

10. เป็นผู้แนะนำครูในการวัดผล ประเมินผล และวิเคราะห์ข้อสอบ

11. เป็นผู้แนะนำครูในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่นักเรียน

12. จัดห้องพิเศษต่าง ๆ เพื่อเสริมการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ

13. เป็นผู้วางแผนการจัดบริการแนะแนวการศึกษาให้แก่เด็ก

พริส หันนาคินท์ (2524 : 62) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจะสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงและมีความรับผิดชอบต่อเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. งานด้านเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ การจัดหาครูที่เข้ามาทำการสอน จัดครูให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ เหมาะแก่ความรู้ ความสามารถ การปกครองครู การสร้างน้ำใจหรือขวัญในการทำงานให้แก่ครู การพัฒนาตัวครู

2. งานด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ ความถนัดหรือความต้องการ การส่งเสริมนักเรียนในด้านวิชาการ การจัดบริการห้องสมุด

และแหล่งสำหรับบริการด้านวิธีสอน การควบคุมเวลาการเรียนรู้ของนักเรียน การหาทางช่วยเหลือนักเรียนเรียนช้า การจัดการสอนซ่อมเสริม การติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน

3. งานด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน การใช้หลักสูตรและการประเมินผลนักเรียน ได้แก่ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อสะดวกในการค้นคว้าของครู เช่น คู่มือครู ประมวลการสอน หนังสือประกอบการสอน และเอกสารทางวิชาการ

4. งานด้านจัดหาเครื่องอุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการแก่ครู กระตุ้นให้ครูใช้บริการ

5. งานเกี่ยวกับบุคลากรด้านการสอน เช่น การจัดทบทวนเป็นประวัติและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับครูและนักเรียน

ส่วนบทบาทของครูวิชาการโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่เปรียบเสมือนผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532ข : 7) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารด้านวิชาการไว้ว่า

1. ช่วยกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนงานของโรงเรียน
2. ช่วยกำกับ ติดตาม และนิเทศการสอน
3. ช่วยจัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร และสื่อการสอน
4. นำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้และเผยแพร่
5. ช่วยวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล จัดทำสถิติ
6. ช่วยจัดการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ครูวิชาการหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ช่วยผู้บริหารโรงเรียนในการกำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ การวางแผน งานของโรงเรียน การกำกับ ติดตาม นิเทศ ตลอดจนการนำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และนอกจากนี้ผู้ช่วยผู้บริหารยังมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนเกิดความพึงพอใจและรักงานวิชาชีพครู

3. ความหมายและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

ความหมายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจที่สำคัญของโรงเรียน ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ต่าง ๆ กันคือ

สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2526 : 142) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

เอกชัย กี่สมบัติ (2527 : 151) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดเพื่อส่งเสริมพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูหรือนักเรียนก็ตาม

องค์การ อินทรมพรรย์ (2526 : 161) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ไว้ว่า งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาคือ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ตลอดจนการอบรมศีลธรรมจรรยาและความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้ ความสามารถพอจะนำมาเลี้ยงชีพได้ มีความสุข ความพอใจความมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่ และช่วยเหลือเผื่อแผ่เพื่อนบ้าน และสังคมตามสมควร

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักการศึกษาได้ให้ไว้พอจะสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดีที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2539 : 17) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนจะครอบคลุมตั้งแต่การงานแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอนและการจัดการวัดและประเมินผล ส่วน สุนีย์ ชุ่มจิต (2532 : 162 - 177) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาว่า ควรจะครอบคลุมงานด้านหลักสูตรการเรียนการสอน แบบเรียนและสื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนและงานนิเทศการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการเขต 2 (อาภา บุญช่วย. 2537 : 4; อ้างอิงมาจาก
ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2. 2530) ได้ระบุขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
ไว้ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีการดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ
10. งานพัฒนาการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

ปิยบุษ کنฉลาด (2529 : 151 – 160) ได้จัดขอบข่ายการบริหารงานด้านวิชาการ
ในโรงเรียนเป็น 6 ด้านคือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผล

หวน พันธุ์พันธ์ (2528 : 45 – 56) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนประถม นั้น ได้แก่ งานหลักสูตร แผนการสอน การจัดตารางสอน การ
ปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีทางการสอนและสื่อการสอน การจัดแบบเรียน
ห้องสมุดโรงเรียน การประเมินผลและการวัดผลการศึกษา และการนิเทศการสอน

สำหรับ กิตติมา ปรีดีติลล (2532 : 57 - 58) ได้แบ่งขอบข่ายงานด้านวิชาการออกเป็น 6 ด้านคือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย หลักสูตร โครงการสอนและประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยงานการจัดตารางสอน การจัดแบบเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดห้องสมุด การจัดครูเข้าสอน การจัดทำคู่มือครู
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. การวัดและประเมินผล

ส่วนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนออกเป็นงานต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534ก : 15) ไว้ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การจัดวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. การส่งเสริมการสอน
5. การวัดและประเมินผล
6. การดำเนินงานเกี่ยวกับห้องสมุด
7. การนิเทศการศึกษา
8. การวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินการ
9. การประชุมอบรมทางวิชาการ

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น พอที่จะสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษานั้นประกอบด้วยขอบข่ายงานที่สำคัญดังนี้คือ งานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การจัดห้องสมุด การประชุมอบรมทางวิชาการ และการวัดและประเมินผลการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณากำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

4 ด้าน ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญและเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรงที่จะดำเนินการคือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผล การศึกษา เป็นกรอบในการศึกษาวิจัย หลักการและขั้นตอนในการดำเนินงานในแต่ละด้าน จะได้กล่าวโดยสังเขปต่อไปนี้

4. การบริหารหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาว่า มีความมุ่งหมายหรือต้องการให้เด็กเป็นอย่างไร ต้องการสร้างเสริมทักษะและเจตคติทางด้านใด อันจะมีผลโดยตรงต่อเด็กและสังคม แต่เป็นไปอย่างมีกระบวนการ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคมที่ช่วยให้บุคคลเรียนรู้การดำรงชีวิตให้ได้ ทราบถึงความเชื่อถือและอุดมคติตลอดจน ขอบธรรมเนียมประเพณีและระเบียบแบบแผนต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างสังคมได้เป็นอย่างดี ธารง บัวศรี (2532 : 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ (2532 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่นักเรียนแต่ละคนพึงมีในโปรแกรมการจัดการศึกษา เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ได้มีการวางแผนเอาไว้ในกรอบของทฤษฎี และผลการวิจัยการศึกษา หรือการปฏิบัติงานที่ผ่านมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สำหรับหลักสูตรในระดับประถมศึกษา แรมสมร อยู่สถาพร (2533 : 3) ได้แสดงทัศนะว่า กล่าวว่า หลักสูตรหมายถึงโครงการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับนักเรียนประถมศึกษาโดยมุ่งสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ตามสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ

จากความหมายของหลักการจะเห็นว่า หลักสูตรเป็นแม่บทหรือกรอบในการจัดการศึกษาที่จัดทำไว้ในลักษณะกว้าง ๆ มีหลักสูตร จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับทุกคนในประเทศจะต้องเรียนรู้ การที่จะให้การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแม่บทซึ่งเป็น

หลักสูตรระดับชาติให้เป็นหลักสูตรในระดับท้องถิ่นหรือหลักสูตรในระดับโรงเรียน ซึ่งการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนี้เรียกว่า การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรสามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ในการศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบการศึกษารูปแบบและวิธีการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่นหรือในระดับโรงเรียน ซึ่งมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

การพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง รายละเอียดเนื้อหาสาระ แผนการสอน สื่อการเรียน การสอน เอกสารความรู้ หนังสือ ประสิทธิภาพ ที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง ชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพและสังคมอย่างลึกซึ้ง ทั้งสามารถนำประสบการณ์นั้นมาพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิต อาชีพ และสังคมได้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534ค : 7)

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสามารถแยกเป็น 2 ส่วนคือ การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และการจัดทำหลักสูตรในระดับท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นการปรับและเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา ปรับและเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาวิธีสอนให้หลากหลาย ทำสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมและจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นสามารถทำได้ทันที โดยไม่ต้องขออนุญาต ส่วนการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่ จะต้องขออนุมัติตามขั้นตอนก่อนการนำไปใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534ค : 66)

การพัฒนาหลักสูตรหรือการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของท้องถิ่น อาจจะทำเนื้องานในระดับเขตการศึกษา ระดับจังหวัด ระดับอำเภอหรือระดับโรงเรียนก็ได้ สำหรับกระบวนการดำเนินงาน ไม่ว่าจะดำเนินงานในระดับใด หากจะให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน ควรดำเนินงานตามขั้นตอนต่อไปนี้ (สังต์ อุทรานันท์. 2532 : 314 - 316)

ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงาน ควรเลือกบุคคลที่มีความสามารถ และมีความตั้งใจจริง ในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน โดยการวิจัย สัมภาษณ์ ประชุมและสัมมนา หรือวิธีการอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่นว่าจะทำการพัฒนาโดยการปรับ หลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมา

ขั้นที่ 4 พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น

ขั้นที่ 5 ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลาง และ/หรือจัดสร้างกระบวนวิชา ขึ้นใหม่ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ในกรณีสร้างเพิ่มเติมควรระบุ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และมาตรการในการวัด และประเมินผลให้ชัดเจน

ขั้นที่ 6 ดำเนินการใช้หลักสูตร ในขั้นนี้การนิเทศและติดตามมีความสำคัญมาก

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ ทราบว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

ในทำนองเดียวกัน จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ (2532 : 99 – 100) ได้แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอน 7 ขั้น คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ สภาวะสภาพ ปัญหา ความต้องการและความจำเป็น ของสังคม
2. กำหนดจุดมุ่งหมายตามข้อ 1
3. คัดเลือกและจัดเนื้อหาวิชา เพื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ คัดเลือกประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม จัดระเบียบ จัดลำดับขั้นตอนเนื้อหา และกิจกรรม
4. กำหนดมาตรการการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนรู้ตรงกับจุด มุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงใด
5. การนำหลักสูตรไปใช้ นำไปปฏิบัติจริงในการเรียนการสอน
6. ประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ทำการปรับปรุง และพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้หลักสูตรมีประโยชน์ต่อผู้เรียน มากที่สุด

พจนอม แก้วกำเนิด (2533 : 35 - 38) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับขั้นตอนการจัด
ทำหลักสูตรท้องถิ่นว่าควรประกอบด้วย

1. การศึกษา สืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลสนเทศของท้องถิ่น ได้แก่ ทรัพยากร
ธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ สภาพความต้องการของท้องถิ่น แผน
พัฒนาท้องถิ่น สภาพการจัดการศึกษา และสภาพความต้องการของนักเรียนผู้ปกครองและ
ประชาชน
2. การวิเคราะห์ข้อมูลสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการสร้าง
หลักสูตรในเรื่องความสำคัญของรายวิชาหรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ และปัจจัยเกื้อหนุน
3. การกำหนดความเหมาะสมกับนักเรียน ในเรื่องวัตถุประสงค์ วัยของนักเรียน
ความยากง่าย ความมากน้อยของเนื้อหาสาระ ความจำเป็น ความต้องการ ความถนัดและ
ความสามารถของนักเรียน ความต้องการของผู้ปกครองท้องถิ่นและชาติด้านเมือง
4. การกำหนดความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน ในเรื่องความต่อเนื่อง ความ
สอดคล้อง น้ำหนัก ความสำคัญ คุณค่า ความยากง่ายและปริมาณ
5. การกำหนดความคิดรวบยอดหรือความคิดหลัก หรือทางรวมที่นักเรียนจะได้รับ
เมื่อเรียนจบรายวิชาหรือเนื้อหาสาระนั้นแล้ว
6. การร่าง "รายวิชา..." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ" ในเรื่องแนวทาง
กระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์เฉพาะรายวิชา รหัสประจำวิชาใน
กลุ่มวิชา
7. การวิเคราะห์ ทบทวน ร่าง "รายวิชา..." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ"
8. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในกระบวนการเรียนการสอนรายวิชานั้น เช่น
ครูผู้สอน วิทยาการ สถานที่ อุปกรณ์ เวลา และสภาพแวดล้อม
9. การคำนึงถึงและการจัดสรรปัจจัยองค์ประกอบเกื้อหนุนกระบวนการสอนราย-
วิชานั้น เช่น หนังสือเรียน เทคนิคการสอน การแนะแนว การวิจัย การประเมินผล
การนิเทศ

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534ค : 69)
ได้เสนอขั้นตอนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดระบบข้อมูลพื้นฐาน เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งได้จากการสำรวจ สอบถาม สัมภาษณ์ ฯลฯ
2. กำหนดความต้องการ เป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 แล้วกำหนดเป็นความต้องการและความจำเป็นของท้องถิ่นนั้น ๆ
3. กำหนดเป้าหมายและกำหนดจุดประสงค์ของการเรียน เป็นการกำหนดเป้าหมายต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านใด
4. จัดทํารายวิชา เนื้อหาหรือกิจกรรม จัดทํารายวิชาต่าง ๆ ที่จะสอนเพื่อให้บรรลุตามที่เป้าหมายกำหนด จัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
5. จัดทําแผนการสอน คู่มือและสื่อ เมื่อกำหนดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จะต้องวางแผนการสอนโดยการกำหนดรายละเอียดวันและเวลาที่จะใช้
6. ปรับปรุงและพัฒนา เป็นการปรับปรุงส่วนที่มีข้อบกพร่องจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพของความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น

โดยสรุปการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนหรือการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นการนำหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรระดับชาติมาจัดทำหรือปรับปรุงให้เหมาะสมที่จะใช้ในท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพและสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นการรับและเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา ปรับและเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทําจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติม

จากที่ได้ศึกษาแนวคิดและขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารหรือการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่นที่ได้เสนอไว้ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรในท้องถิ่นที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การจัดตั้งคณะกรรมการ คือการที่ผู้บริหารได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 2 การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน คือการที่คณะกรรมการได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของสังคมและความต้องการของสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจรวบรวมโดย

การวิจัย สัมภาษณ์ ประชุม และสัมมนา หลังจากนั้นจึงทำการประมวลสภาพ ปัญหา และข้อเท็จจริงให้เป็นหมวดหมู่ และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

ขั้นที่ 3 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือการตั้งเป้าหมายว่าปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมและของผู้เรียนซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขหรือตอบสนองความต้องการนั้น

ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์ คือการเลือกเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหลักสูตรแม่บทที่เห็นว่ามีสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และถ้าหากว่ามีสิ่งใดที่ยังไม่ครอบคลุมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นก็ดำเนินการสร้างรายวิชาขึ้นมาเพิ่มเติมใหม่ และรายวิชาที่สร้างขึ้นมาก็เพิ่มเติมต้องระบุจุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ขั้นที่ 5 การนำหลักสูตรไปใช้ คือการดำเนินการใช้หลักสูตรตามที่ได้ปรับขยายไว้แล้ว ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ต้องมีการเตรียมบุคลากร จัดครูเข้าสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น บริการห้องสอนวิชาเฉพาะ บริการห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน การจัดบริการแนะแนว ฯลฯ

ขั้นที่ 6 การประเมินผลการใช้หลักสูตร คือการประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้หลักสูตรจะเป็นข้อมูลสำคัญในการเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรในลำดับต่อไป

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร คือการตัดสินใจดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร ที่เข้ามาแล้วว่าสมควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขตรงจุดไหน จึงจะทำให้หลักสูตรมีความเหมาะสม และสามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาภายในสังคมส่วนรวมและสังคมท้องถิ่นให้มากที่สุด

5. การจัดการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับนักเรียน และนักเรียนได้ปฏิบัติมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและนักเรียนทำร่วมกัน ถ้าจะแยกเป็น 2 ส่วน ก็คือการเรียน คือกิจกรรมที่นักเรียนทำ

และการสอนก็คือกิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ทั้งสองอย่างนี้ทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่าการเรียนการสอน

ไคเบลอร์, เบคเกอร์และไมล์ส (สุพิน บุญวงศ์. 2538 : 10 - 11; อ้างอิงมาจาก Kibler, Becker and Miles. 1973 : 7) ได้กล่าวว่า ระบบการสอนมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ (Objective) ระบบการสอนโดยทั่วไป จะเริ่มต้นที่การกำหนดจุดประสงค์ของครูเสียก่อนว่า ต้องการสอนเรื่องนั้น ๆ ด้วย จุดประสงค์ใดหรือต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร นักเรียนจะได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติมากน้อยเท่าใด การกำหนดจุดประสงค์ครูจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับหลักสูตรและกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะจะทำให้สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้โดยง่าย การกำหนดจุดประสงค์ที่ชัดเจนเท่ากับกำหนดทิศทางเป้าหมายที่จะไปถึงอย่างแจ่มชัด ทำให้ไม่เกิดความสับสนแก่ครูและนักเรียนด้วย

2. ทดสอบก่อนสอน (Pre-Assessment) ครูควรตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียนเสียก่อน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูจัดกลุ่มนักเรียนให้เข้ากลุ่มตามระดับพื้นฐานความรู้ และความสามารถของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3. วิธีดำเนินการสอน (Instruction Procedures) ครูผู้สอนจะต้องกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้บรรลุถึงความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้โดยสะดวก รวมทั้งนำหลักการสอนต่าง ๆ มาใช้ เช่น การจูงใจ การฝึกหัด การจัดลำดับขั้นก่อนหลังของการสอน การแสดงผลก้าวหน้าของการเรียนตลอดจนการเลือกวิธีสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมและได้ผลเป็นที่พอใจมาใช้นั่นเอง

4. การประเมินผล (Evaluation) ครูผู้สอนจะต้องทำการประเมินผลประสิทธิภาพในการสอนของตน โดยถือเอานักเรียนส่วนมากเป็นเกณฑ์ว่าสามารถบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงใด และจะได้เห็นว่าเอาผลที่ได้จากการประเมินผลไปปรับปรุงความมุ่งหมายของการสอน เพื่อผลของการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. ข้อมูลย้อนกลับ (Feed-back) หลังจากการประเมินผลแล้ว สิ่งที่ได้จากการประเมินผลนั้นจะนำมาใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การปรับปรุงจุดประสงค์ เช่น การกำหนดจุดประสงค์อาจคลุมเครือไม่ชัดเจน การปรับปรุง การทดสอบก่อนสอน เช่น คำถามอาจไม่ชัดเจนไม่สามารถวัดพื้นความรู้ของนักเรียนได้ การปรับปรุงวิธีดำเนินการสอน ซึ่งครูอาจยังมีเทคนิควิธีสอนหรือสื่อการเรียนไม่ดีพอที่จะทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนที่เป็นข้อมูลย้อนกลับนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการนำผลการประเมินผลไปพิจารณาปรับปรุงทุกส่วนในรูปแบบแบบการจัดการเรียนการสอนที่ยังบกพร่องให้ดียิ่งขึ้น

ส่วน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2525 : 31) ได้เสนอรูปแบบระบบการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อระดับผู้เรียนและพื้นฐานความรู้เดิม
2. วิเคราะห์เนื้อหา ให้กำหนดเนื้อหาที่จะสอนโดยแยกเป็น
 - 2.1 แบ่งหน่วยและหัวเรื่อง
 - 2.2 กำหนดความคิดรวบยอด
3. กำหนดวิธีการสอน ให้บอกว่าจะเป็นการสอนใหญ่ กลุ่มย่อยหรือรายบุคคล หรือวิธีการอย่างอื่น
4. วางแผนการสอน ให้เขียนแผนการสอน โดยครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้
 - 4.1 ชื่อหน่วย หัวเรื่อง
 - 4.2 มโนทัศน์หรือความคิดรวบยอด
 - 4.3 วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 4.4 กิจกรรมการเรียน
 - 4.5 สื่อการสอน
 - 4.6 การประเมินผล
5. เตรียมกิจกรรมการเรียน คือเตรียมกิจกรรมที่กำหนดไว้ในการเรียนการสอน
6. ดำเนินการเลือกและผลิตสื่อการสอน คือเลือกและสร้างสื่อการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

7. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้แล้ว ขึ้นวางแผนการสอนครูก็ควรออกข้อสอบหรือสร้างเครื่องมือไว้ให้พร้อมก่อนลงมือสอน

8. ดำเนินการสอน โดยทำตามแผนที่วางไว้

9. ประเมินผล ทำการวัดและประเมินผล โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นแล้ว

10. ติดตามและปรับปรุง เมื่อดำเนินการสอนไปแล้วครูก็อาจประเมินผลโดยการดูผลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

ปรีชา คัมภีรปกรณ (2538 : 241 - 242) ได้เสนอขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นประเมินผลก่อนเรียน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้สอนทราบความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะทำการสอนทำให้ผู้สอนสามารถเตรียมตัวและดำเนินการสอนในส่วนที่ต้องการเน้นให้ถูกต้อง ประโยชน์อีกประการหนึ่งของการทดสอบก่อนเรียนก็คือ จะได้ใช้ผลของการทดสอบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้เรียนจากการประเมินหลังเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอนสาระเนื้อหาของเรื่องที่จะสอน

ขั้นที่ 3 ขั้นสอน เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนเริ่มให้ความรู้แก่ผู้เรียนตามวิธีการที่เตรียมไว้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะใช้เวลาส่วนนี้มากที่สุด (เกินร้อยละ 80 ของเวลาที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด)

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปบทเรียน เป็นการสรุปประเด็นหลักหรือสาระหลักของเรื่องที่ทำการเรียนการสอนในช่วงเวลานั้น วิธีการสรุป ผู้สอนจะใช้วิธีใดก็ได้ที่เห็นว่าเหมาะสมกับผู้เรียนและบทเรียนนั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผลหลังเรียน เป็นขั้นที่ผู้สอนต้องการวัดหรือประเมินว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด ผลการประเมินจะเป็นการประเมินทั้งความก้าวหน้าของผู้เรียน และในขณะเดียวกันก็จะเป็นการประเมินการสอนของผู้สอนด้วย

โดยสรุปการจัดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่สร้างสถานการณ์อันที่จะทำให้

ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนี้ เรียกว่า การเรียนรู้ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับความคิดรวบยอดและ หลักการชัดเจนโดยผู้สอนจะทบทวนที่แนะแนวทางให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น จึงจัดได้ว่าการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการบริหารหลักสูตร ถึงแม้ว่าจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไว้ดีเพียงใดก็ตาม ถ้าครูนำไปใช้หรือจัดการเรียนการสอน ไม่เหมาะสมก็จะทำให้หลักสูตรนั้นไม่ส่งเสริมผลให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายที่หลักสูตร กำหนดไว้

สำหรับการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีหลักการ และขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดหมายในการสอน คือการตั้งจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนไว้ให้แน่ชัดลงไปว่า เมื่อได้สอนไปแล้วผู้เรียนจะรู้อะไรหรือทำอะไรได้บ้าง การตั้งจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจะทำให้การสอนของครูบรรลุเป้าหมาย

ขั้นที่ 2 การประเมินความสามารถของผู้เรียนก่อนสอน คือการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพื่อต้องการทราบว่าผู้เรียนมีความพร้อมหรือมีความรู้พื้นฐานมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ให้ความรู้ใหม่หรือสิ่งที่จะเรียนนั้นได้สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความรู้เดิม และผลการประเมินจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผู้เรียนจากการประเมินหลังเรียน สำหรับวิธีการประเมินครูผู้สอนอาจใช้ได้หลายวิธี เช่น การสอบถาม ทดสอบ สัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การดำเนินการสอน คือการที่ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์โดยใช้วิธีการสอนชนิดต่าง ๆ เป็นขั้นที่ผู้สอนเริ่มให้ความรู้แก่ผู้เรียนตามแผนการสอนที่เตรียมไว้ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดประสบการณ์ให้แกผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด และจัดหาสื่อและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ขั้นที่ 4 การประเมินผล คือการทดสอบผลการเรียนของผู้เรียน หลังจากที่ได้ดำเนินการสอนเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว ว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เกิดพฤติกรรมตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เป็นเพราะอะไร ผลการประเมินจะเป็นการประเมินทั้งความ

ก้าวหน้าของผู้เรียน และในขณะเดียวกันก็จะเป็นการประเมินการสอนของผู้สอนด้วย วิธีการประเมินอาจจะใช้เช่นเดียวกับการประเมินตามขั้นตอนที่ 2

ขั้นที่ 5 การปรับปรุงการเรียนการสอน คือการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมาแล้ว หลังจากที่ได้ทราบผลจากการประเมินตามขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์หาจุดบกพร่องและหาวิธีการแก้ไขเพื่อใช้ในการสอนครั้งต่อไป

6. การนิเทศการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนระบบการจัดการศึกษา การจัด การเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร การจัดและดำเนินการสอน ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้า มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็คือ การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาคือกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งในการที่จะพัฒนาคุณภาพ การศึกษามีระเบียบ ระบบ มีขั้นตอนชัดเจน ผู้ที่มีหน้าที่นิเทศการศึกษา จะต้องมีความรู้ความ เข้าใจในกระบวนการนิเทศการศึกษา สามารถเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมเอื้อต่อความสำเร็จ ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ สังกัด อุทรานันท์ (2532 : 84 - 87) ได้กล่าวว่า การ นิเทศการศึกษาคือกระบวนการซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning - P) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศ ผู้รับการนิเทศ และผู้บริหารจะทำการประชุมปรึกษาหารือให้ได้มาซึ่งปัญหาความต้องการจำเป็นของสิ่งที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งการวางแผนถึงขั้นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ในสิ่งที่จะต้องทำ (Informing - I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจ ถึงสิ่งที่จะต้องดำเนินการว่า จะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing - D) ประกอบด้วยงาน 3 ลักษณะ

1. การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้นิเทศลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากการดำเนินการในขั้นที่ 2

2. การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพทำงานสำเร็จออกมาทันตามกำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

3. การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้การสนับสนุนในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing - R) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจ และบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินการพร้อม ๆ กัน ขณะที่ผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นลงไปแล้วก็ได้

ขั้นที่ 5 การประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating - E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินงานที่ได้ดำเนินการผ่านไปแล้วว่า เป็นอย่างไรหลังจากการประเมินผลการนิเทศได้พบว่า มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล ก็จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข อาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้ง สำหรับกรณีที่ผลงานออกมายังไม่ถึงขั้นที่พอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงวิธีดำเนินงานทั้งหมด สำหรับกรณีที่กระบวนการดำเนินงานเป็นไปไม่ได้ผล

ถ้าหากการประเมินผลงานและกระบวนการดำเนินงานได้พบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ หากจะดำเนินงานต่อไป ก็สามารถทำได้เลยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องนี้ใหม่ หรือหากจะมีการเริ่มปฏิบัติสิ่งใดที่แปลกใหม่ไปจากเดิม ก็จำเป็นต้องเริ่มตามกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องต่อไปอีก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 16-17) ได้กำหนดรูปแบบกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาในการปฏิบัติงานนิเทศมีวิธีดำเนินการ 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเพื่อทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจาก

1.1 ผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา

1.2 นโยบายการพัฒนาคุณภาพของ สบช.

1.3 แผนงานและโครงการประจำปีงบประมาณ

1.4 สถานจัดการศึกษาระดับประเทศ เขตการศึกษา และจังหวัด

ภายในเขตรับผิดชอบ

1.5 แฟ้มข้อมูลด้านวิชาการทุกระดับหน่วยงาน

1.6 มาตรการและเกณฑ์ขั้นต่ำของการนิเทศ

1.7 ตัวบ่งชี้คุณภาพทางการศึกษา

2. ประมวลผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการเพื่อกำหนดแผนการนิเทศ

3. จัดทำแฟ้มข้อมูลระดับจังหวัดและ เขตปฏิบัติการเพื่อกำหนดแผนการนิเทศ

ขั้นที่ 2 วางแผนการนิเทศ

1. ประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ รวมทั้งผลการประสาน

การดำเนินงานมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

3. วิเคราะห์แผนการศึกษาความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การส่งแผนปฏิบัติการนิเทศ

แจ้งแก่หน่วยงานในเขตปฏิบัติการ

ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือ สื่อ และพัฒนาวิธีการนิเทศ

1. จัดทำหรือจัดหาต้นฉบับ

2. จัดทำหรือจัดหาสื่อ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

3. พัฒนาเทคนิคการนิเทศ สื่อ และเครื่องมือ

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ ปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงาน วิธีการและเป้าหมายที่กำหนด

ขั้นที่ 5 ประเมินผลและรายงาน

1. วิเคราะห์ สรุปผลการนิเทศทุกระดับ

2. จัดทำรายงานผลการนิเทศเสนอต่อผู้บังคับบัญชา

3. จัดทำแผนภูมิความเคลื่อนไหวทางด้านคุณภาพการศึกษา

4. นำข้อมูลที่จำเป็นบันทึกลงแฟ้มข้อมูล

แฮร์ริส (จิตต์ หมวดสง. 2537 : 369; อ้างอิงมาจาก Harris. 1975 :

14 - 15) มีแนวความคิดในเรื่องของกระบวนการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning Process)** ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงานและการวางแผนงาน
2. **ขั้นการจัดโครงการ (Organizing Process)** ได้แก่ การตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละชั้น การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่ โครงสร้างขององค์การและพัฒนานโยบาย
3. **ขั้นการนำเข้าสู่การปฏิบัติ (Leading Process)** ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคคล การเร้าใจให้มีความตั้งใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิต การจูงใจ การให้คำแนะนำ การสื่อสาร การกระตุ้นเสริมกำลังใจ การแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน
4. **ขั้นการควบคุม (Controlling Process)** ได้แก่ การสั่งการ ให้รางวัล การลงโทษ การให้โอกาส การตำหนิ การปล่อยอก และการบังคับให้กระทำตาม
5. **ขั้นประเมินผล (Assesing Process)** ได้แก่ การตัดสินใจการปฏิบัติงาน การวิจัยและการวัดผลการปฏิบัติงาน

อุทัย บุญประเสริฐ และชลมจิรา มังการวัฒน์ (2528 : 76 - 79) ได้เสนอกระบวนการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน 4 ขั้นตอน

1. การวิเคราะห์กำหนดปัญหาและการเตรียมการ (Analysis) เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดของงาน ค้นหาปัญหาเพื่อสนองความต้องการในการพัฒนาที่กำหนดขึ้นเพื่อให้งานดีขึ้น ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
2. การวางแผน (Planning) ในขั้นนี้การนำเอาปัญหาและความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ ในขั้นต้นเข้าสู่กระบวนการวางแผน เพื่อได้แนวทางที่ดีที่เหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และต้องตอบสนองปัญหาและความต้องการในการพัฒนาที่ได้ผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบระเบียบมาแล้ว
3. การลงมือปฏิบัติ (Doing) เพื่อให้เกิดผลตามความต้องการ เป็นเรื่องของการปฏิบัติตามแนวทางและแบบแผน ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ตามขั้นตอน

4. การนิเทศติดตามผล (Supervision) หมายถึง การติดตามดูแลช่วยเหลือให้บุคลากรปฏิบัติภารกิจในเรื่องที่มอบหมายให้ประสบผลสำเร็จด้วยดี เป็นการช่วยเหลือสนับสนุนบุคลากรให้สามารถทำงานบรรลุผลสำเร็จ

โดยสรุปการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญประการหนึ่งในการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องทำความเข้าใจงานกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการนิเทศภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ มีขั้นตอนดังนี้คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การสร้างเครื่องมือการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การสร้างขวัญกำลังใจ การติดตามผล การประเมินผลและการรายงานผลการนิเทศ

สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษา ที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีหลักการขั้นตอนที่สำคัญดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ คือการศึกษาข้อมูลเพื่อทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจากการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา เช่น ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตราการเข้าชั้น ภาวะสุขภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน สรรวจและประเมินความต้องการของครู จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 2 การวางแผน คือการนำข้อมูลผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาสาเหตุของปัญหาและความต้องการมากำหนดกิจกรรมและแนวทางการปฏิบัติงานนิเทศ เป็นขั้นตอนที่นำเอาทางเลือกที่จะดำเนินการมาร่วมกันกำหนดรายละเอียดกิจกรรมละจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติโดยเขียนเป็นโครงการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการณ์นิเทศ คือการดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดในโครงการนิเทศ ในการปฏิบัติการณ์นิเทศ ผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อและเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติการณ์นิเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อยผู้บริหารหรือผู้นิเทศจะต้องจัดเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ จัดให้มีการประชุมคณะปฏิบัติงาน เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผล การประเมินผล การปรับปรุงผลการนิเทศ และดำเนินการนิเทศตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล คือการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารหรือคณะผู้นิเทศเป็นผู้ดำเนินการประเมินผลตามขอบข่ายกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ เช่น ประเมินสภาพแวดล้อม ประเมินทรัพยากร ประเมินกระบวนการนิเทศ ประเมินผลผลิต ประเมินผลกระทบ แล้วสรุปผลการประเมินเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

7. การวัดและประเมินผลการศึกษา

การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ตรวจสอบว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดหมายปลายทางตามที่หลักสูตรต้องการหรือไม่เพียงไร ผลจากการวัดและประเมินผลจะเป็นข้อมูลที่จะช่วยให้ครูผู้สอนได้นำไปพิจารณาหาวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องและจุดอ่อนในด้านต่าง ๆ ได้และนอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนยังใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่อไป

การวัดและประเมินผลการศึกษา มีความหมายครอบคลุมกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน 2 ลักษณะคือ "การวัดผลการศึกษา" และ "การประเมินผลการศึกษา" ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของการวัดผลการศึกษา และการประเมินผลการศึกษาไว้หลายท่านเช่น

ชวาล แพรัตกุล (2518 : 140) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่จะได้มาซึ่งปริมาณจำนวนหนึ่ง อันมีความหมายแทนขนาดสมรรถภาพ นามธรรมที่นักเรียนผู้นั้นมีอยู่ในตน ถ้าใช้แบบทดสอบเป็นการกระตุ้น ก็ถือเอาจำนวนผลงานที่นักเรียนแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบออกมาเป็นเครื่องชี้บอกว่าเขามีสมรรถภาพในเรื่องนั้น ๆ บางใดส่วนการประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ครูฯทุก ๆ รายการที่ทราบจากการวัดไปใช้คือ ครูฯผลจากการวัดผลเหล่านั้นมารวมกัน เพื่อนำไปใช้วินิจฉัย ตีราคาคุณค่าและชี้ขาดลงเป็นผลสรุปว่า เด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำ สมควรสอบได้หรือสอบตก และการประเมินค่าที่ดีนั้นต้องตั้งอยู่บนรากฐานการวัดที่ดีด้วย

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 13) ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการในการกำหนดหรือหาจำนวน ปริมาณ อันดับ หรือรายละเอียดของคุณลักษณะหรือพฤติกรรมความสามารถของบุคคลโดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด

และได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า หมายถึงกระบวนการในการตัดสิน ติราคา ลงสรุป เพื่อพิจารณาความเหมาะสมหรือคุณค่าของคุณลักษณะ และพฤติกรรม โดยอาศัยข้อมูล หรือ รายละเอียดที่ได้จากการวัดเป็นหลัก และใช้วิจารณ์ตามกรอบการพิจารณา

กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

การวัดและการประเมินผลการศึกษาเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ ฉะนั้นการวัดและการประเมินผลจึงต้องจัดกระทำเป็นขั้นตอนมีกระบวนการที่แน่นอนเพื่อให้ได้ผลที่ได้มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้สูง บุญธรรม กิจบริดาภิรุต (2524 : 16 - 18) ได้จัดลำดับขั้นตอนของการวัดและประเมินผลไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตั้งวัตถุประสงค์ ก่อนการวัดและประเมินผลจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เสียก่อนว่า ต้องการจะวัดอะไร วัดแค่ไหน และจะวัดเพื่ออะไร จะต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนแน่นอน
2. เลือกสถานการณ์ ปัญหา และกิจกรรมที่จะใช้สอบ เป็นการเลือกเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่จะใช้สอบว่ามีอะไรบ้าง จะต้องเลือกให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่ต้องการสอบ
3. ร่างและเขียนข้อสอบ จากสถานการณ์ ปัญหา และกิจกรรมที่เลือกไว้ ก็สร้างและเขียนเป็นข้อสอบ
4. จัดดำเนินการสอบวัด ซึ่งจะต้องมีการจัดเตรียมสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม
5. กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ให้คะแนนไว้ให้ชัดเจน และมีความหมาย
6. ตรวจข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นการตรวจให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และรายงานผล
7. อภิปรายข้อสอบและผลการสอบ นำผลการสอบและผลการวิเคราะห์ข้อสอบไปอภิปรายร่วมกับนักเรียนที่สอบ เพื่อเป็นผลย้อนกลับให้นักเรียนได้ทราบว่าตนทำผิด ทำถูกอย่างไร
8. ปรับปรุงข้อสอบ นำผลการวิเคราะห์ข้อสอบและผลการอภิปรายข้อสอบของนักเรียนไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อสอบ

บุญเชิด ภิณฺณอนันตพงษ์ (2521 : 10 - 11) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผล จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบระเบียบ ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดโครงการวัดผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร
2. เปลี่ยนจุดมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตรให้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. กำหนดสถานการณ์ ประสพการณ์ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กแสดงออกตามจุดมุ่งหมาย แล้วคิดเลือกเครื่องมือวัด และวิธีวัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลที่จะวัดนั้น
4. ทำการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ แล้วจัดบันทึกไว้เพื่อเปรียบเทียบ
5. สรุปผลตัดสิน ขั้นนี้เป็นการผสมผสานข้อมูลต่าง ๆ ของทุกรายการที่วัดได้แล้ว วิเคราะห์ชี้แจงลงไปว่าผลที่ประเมินนั้นเป็นอย่างไร

สำหรับ ไพศาล หวังพานิช (2526 : 24) ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการวัดผล ว่าควรมีการปฏิบัติอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผล กำหนดสิ่งที่จะวัดกำหนดเครื่องมือที่ใช้วัด
2. ขั้นดำเนินการสร้างเครื่องมือ เป็นการจัดทำข้อสอบ เขียนข้อสอบ คัดเลือกพิมพ์
3. ขั้นนำใช้เครื่องมือ เป็นการนำเครื่องมือหรือข้อสอบไปทดสอบ
4. ขั้นตรวจและใช้ผลการวัด เป็นการตรวจข้อสอบที่ได้ดำเนินการทดสอบไปแล้ว และนำผลที่ได้จากการตรวจไปวิเคราะห์
5. ขั้นตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการนำข้อสอบที่ได้ตรวจวิเคราะห์แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุง

อุทุมพร จามรมาน (2530 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า วิธีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนนั้นเชื่อมโยงอยู่กับจุดมุ่งหมาย และวิธีการเรียนการสอน ดังนั้นวิธีการวัดผล ประเมินผล จึงต้องเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียน ผู้สอน การทดสอบและการวัด ซึ่งจำแนกออกเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนร่วมกัน
2. การแปลงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

3. การกำหนดเครื่องมือวัดผลการเรียน
4. การทดสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การตัดเกรด

โดยสรุปการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบว่าผลการเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญ ทำความเข้าใจ ในกระบวนการวัดและประเมินผล ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การตั้งวัตถุประสงค์ของการวัดผล การกำหนดโครงการวัดผล การกำหนดสถานการณ์ การวางแผน การสร้างเครื่องมือการวัดผล การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การทดสอบ การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน การตรวจข้อสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ ตลอดจนการปรับปรุงข้อสอบ

สำหรับหลักการและขั้นตอนการบริหารการวัดและประเมินผล ที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีหลักการและขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การตั้งวัตถุประสงค์ คือการตั้งจุดมุ่งหมายของการวัดผลว่าต้องการวัดอะไร วัดอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไรวัด และนำผลที่ได้จากการวัดเพื่อทำอะไร ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจน

ขั้นที่ 2 การเลือกสถานการณ์ ปัญหาและกิจกรรมที่จะใช้สอบ คือการเลือกเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่จะใช้สอบว่ามีอะไรบ้าง จะต้องเลือกให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่ต้องการสอบ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการสร้างเครื่องมือ คือการสร้างเครื่องมือสำหรับการวัดผล เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสอบถาม ฯลฯ โดยการพิจารณาจากจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าจะใช้แบบใดในการวัด การร่างและเขียนข้อสอบ จากสถานการณ์ ปัญหา และกิจกรรมที่เลือกไว้

ขั้นที่ 4 การใช้เครื่องมือ คือการดำเนินการทดสอบหรือสำรวจตามวิชาต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการจัดเตรียมสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม

ขั้นที่ 5 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน คือการกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือวัดไว้ให้ชัดเจนเหมาะสมและมีความหมาย

ขั้นที่ 6 การตรวจข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ คือการตรวจข้อสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ

ขั้นที่ 7 การปรับปรุงข้อสอบ คือการนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของข้อสอบ

8. การบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งช่วยทำให้การศึกษาของผู้เรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การบริหารวิชาการมีขอบข่ายสำคัญที่ต้องดำเนินการคือ การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดส่งเสริมการสอน การวัดและประเมินผล การดำเนินการเกี่ยวกับห้องสมุด การวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน ตลอดจนการประชุมอบรมทางวิชาการ

การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่สร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยจะต้องจัดการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กล่าวคือ นักเรียน มีสุขภาพดี มีคุณธรรม มีความเป็นพลเมืองดี หรือมีคุณลักษณะตามที่ระบุในหลักสูตร ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวสามารถวัดและประเมินได้หลาย ๆ วิธีประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการจะส่งผลถึงตัวนักเรียนโดยตรง ในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียน เป็นตัวบ่งชี้ที่เป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังนี้

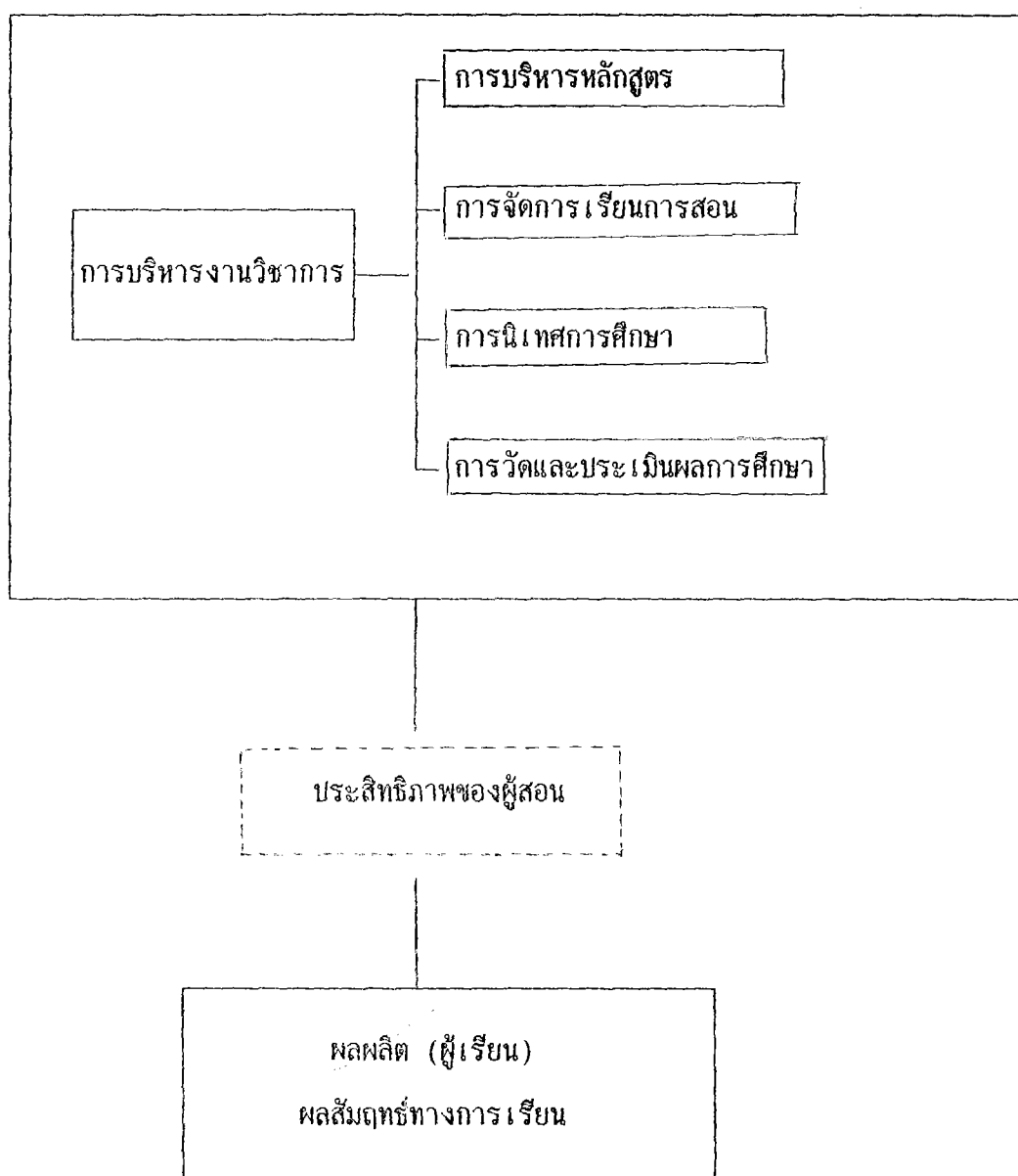
1. การบริหารหลักสูตร หากการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามกระบวนการที่ถูกต้อง จัดหลักสูตรให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ ก็จะทำให้ผู้เรียนมีทักษะ มีความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. การจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญหากการบริหารเป็นไปตามหลักการ ทฤษฎี มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ผู้เรียนก็จะเรียนด้วยความสนใจ จะเกิดความรู้ความสามารถ เกิดทักษะ ก็จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. การนิเทศการศึกษา เป็นการบริการช่วยเหลือแนะนำแก่ครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียน กระบวนการนิเทศภายในเป็นเรื่องสำคัญในการจัดการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน หากได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจังก็จะช่วยเหลือแก้ปัญหาของครูผู้สอนได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบไปถึงผลการเรียนของนักเรียน

4. การวัดและประเมินผล การบริหารในด้านนี้จำเป็นต้องกำหนดนโยบาย จัดหาเครื่องมือที่จำเป็นในการวัด เป็นการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานหนึ่งที่ยึดถือเป็นรูปธรรม คือจะแสดงผลการวัดเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากการเรียน การบริหารในส่วนของการวัดและประเมินผล จึงมีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทำให้ทราบความเจริญงอกงามของผู้เรียนทุกด้าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาจเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดังแผนภูมิ



ภาพประกอบ 1 แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากแผนภูมิ สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผลการศึกษา หากได้มีการวางแผน ดำเนินตามแผน มีการควบคุมกำกับ ติดตาม จะทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลกระทบต่อผู้เรียน คือผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้น

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ขนาดของโรงเรียนมีดังนี้

กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างกัน

วรางคณา บัณยานาค (2527 : บทคัดย่อ) สนิท เห่งสุสิทธิ์ (2527 : บทคัดย่อ) และ สามารถ รักษาศิลป์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่จังหวัดนนทบุรี ร้อยเอ็ด และจังหวัดเพชรบูรณ์ตามลำดับ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาในการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนทุกด้านแตกต่างกัน

สุเมธ ประภาสวัสดิ (2531 : บทคัดย่อ) สมศักดิ์ คงสมนวน (2534 : บทคัดย่อ) และวิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี สระบุรี และจังหวัด นราธิวาส ตามลำดับ พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาใน การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ด้านประสบการณ์ของผู้บริหาร มีดังนี้ วรางคณา บัณยานาค (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำ การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่ำ มีทัศนคติต่อการบริหารงาน

วิชาการแตกต่างกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนิท เห่งสุสิทธิ์ (2527 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทางด้านบริหารต่างกัน มีปัญหาทางด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยที่มีผลการวิจัยแตกต่างจากงานวิจัยดังกล่าวนี้คือ สมศักดิ์ คงสมนวน (2534 : บทคัดย่อ) และ วิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

คาร์นีย์ (Carney. 1995 : 770-A) ได้ทำกรณีศึกษาคุณลักษณะสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐเคนตักกี ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ 23 ครั้ง ศึกษาเอกสาร 20 ชิ้น เข้าสังเกตการณ์ชั้นเรียน และร่วมประชุมเกี่ยวกับการดำเนินการโปรแกรมของโรงเรียนหลายครั้ง ผลสรุปที่สำคัญจากการวิจัยคือ : คุณลักษณะหลักที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำแบบประสานงาน รองลงไปได้แก่ การฝึกอบรม ความกล้าเสี่ยง การทำงานเป็นทีมและการประสานงาน การสื่อสารและสารสนเทศ และการประเมินผลและการปรับปรุง (Revision) ส่วนคุณลักษณะที่มีอิทธิพลน้อยกว่าแต่ก็ยังคงมีความสำคัญในการกระตุ้นให้โรงเรียนสามารถดำเนินการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ วิสัยทัศน์ ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน เวลาที่ใช้ในการวางแผน และการรับรู้และการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นถึงปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนต่อความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน คือ อาจารย์ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ใช้คุณลักษณะที่เหมาะสมระหว่างดำเนินการกระบวนการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าโรงเรียนได้มุ่งการเปลี่ยนแปลง (Change-oriented) มาก่อนที่รัฐกำหนดโปรแกรมเสียอีกและยังคงมุ่งหน้าเปลี่ยนแปลงต่อไป

แดนนี (Dann. 1994 : 16-C) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จากการสำรวจพัฒนาการต่าง ๆ ในสาขาการวัดผล พบว่า ยังมี การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนและครูในกระบวนการของการวัดผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) ของโรงเรียนประถมศึกษาไม่มากนัก ผลการวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์และประเด็นสำหรับการพิจารณาในการพัฒนาวิธีแนวการปฏิบัติในการวัดผลดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ของการวัดผลกับหลักสูตร การเก็บทะเบียน (Record-Keeping) การออกข้อสอบ การใช้มาตราวัด เป็นต้น

เกอร์มา (Girma. 1993 : 96-A) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในเอธิโอเปียที่มีต่อความรู้ เจตคติ และผลลัพธ์ (Outcomes) ด้านโภชนาการ โดยได้ทำการศึกษาจากบุคคล 3 กลุ่มคือ มารดา 267 คน ผู้ให้บริการคลินิก 114 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียน 6 แห่ง จำนวน 528 คน ผู้วิจัยได้ทดสอบความรู้ด้านโภชนาการและเจตคติของมารดาและนักเรียน และประเมินสภาพทางโภชนาการของเด็กเล็กอายุ 6-13 เดือน โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอิทธิพลยิ่งต่อความรู้และผลลัพธ์ด้านโภชนาการ และควรที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงการสอนด้านโภชนาการในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้มากขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. ครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
4. ครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 757 คน จาก 757 โรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ได้แก่ ครูประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าสายวิชาการประจำโรงเรียน จำนวน 757 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 520 คน โดยใช้นาของของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนตารางของเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังต่อไปนี้

1. สุ่มตัวอย่างอำเภอ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรทั้งหมด 15 อำเภอ โดยให้ 1 อำเภอแทน 1 หน่วย สุ่มมา 50 % ของอำเภอทั้งหมด (เนื่องจากจังหวัดสุรินทร์มีทั้งหมด 15 อำเภอ 50 % ของ 15 คือ 7.5 จึงปัดเป็น 8) ผลการสุ่มได้แก่ อำเภอพนมดงรัก อำเภอลำดวน อำเภอประสาธ อำเภอศีขรภูมิ อำเภอสนม อำเภอท่าตูม อำเภอจอมพระ และอำเภอกาบเชิง

2. ในแต่ละอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แบ่งโรงเรียนออกตามขนาดของโรงเรียน เป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก และ สุ่มผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 32 คน ขนาดใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 22 คน ขนาดใหญ่ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 22 คน ขนาดกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง จำนวน 63 คน ขนาดกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปานกลาง จำนวน 37 คน ขนาดกลางที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ จำนวน 27 คน ขนาดเล็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง จำนวน 30 คน ขนาดเล็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปานกลาง จำนวน 15 คน ขนาดเล็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ จำนวน 12 คน รวม 260 คน

ในโรงเรียนที่สุ่มผู้บริหารโรงเรียนจะได้ครูวิชาการ จำนวน 260 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
								ผู้บริหาร	ครูวิชาการ
ขนาดใหญ่	42	32	30	22	29	22	101	76	76
ขนาดกลาง	83	63	49	37	36	27	168	127	127
ขนาดเล็ก	40	30	19	15	16	12	75	57	57
รวม	165	125	98	74	81	61	344	260	260

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ตำแหน่ง จำนวนนักเรียนในโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา 4 ด้านคือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิกเคอร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มีปัญหามากที่สุด ถึงมีปัญหาน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามขอบข่ายงาน 4 ด้านคือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- 2.1 นายโรจน์ รอดทอง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2.2 นายอุทิศ ภูมิชัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2.3 นายณรงค์ แผ้วพลสง ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

2.4 นายชุมพล ศรีสังข์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

2.5 นายสาคร รักบำรุง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านนาเดิม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ชักกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 โรงเรียน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของ ครอนบัค ซึ่งผลการวิเคราะห์แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ทั้ง 8 อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ทั้ง 8 อำเภอ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งส่งแบบสอบถาม และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4. แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 260 โรงเรียน (1 โรงเรียนมีแบบสอบถาม 2 ชุด ผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด ครูวิชาการ 1 ชุด) ได้รับกลับคืนมา 233 โรงเรียน 466 ชุด (ผู้บริหารโรงเรียน 233 ชุด ครูวิชาการ 233 ชุด) คิดเป็นร้อยละ 89.62 ดังรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง			ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง			ผลสัมฤทธิ์ต่ำ			รวม		
	กลุ่ม ตัวอย่าง	ได้รับ กลับคืน	ร้อยละ	กลุ่ม ตัวอย่าง	ได้รับ กลับคืน	ร้อยละ	กลุ่ม ตัวอย่าง	ได้รับ กลับคืน	ร้อยละ	กลุ่ม ตัวอย่าง	ได้รับ กลับคืน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน												
ขนาดใหญ่	32	29	90.63	22	20	90.91	22	19	86.37	76	68	89.48
ขนาดกลาง	63	60	95.24	37	33	89.19	27	24	88.89	127	117	92.13
ขนาดเล็ก	30	27	90.00	15	12	80.00	12	9	75.00	57	48	84.22
รวม	125	116	92.80	74	65	87.84	61	52	85.25	260	233	89.62

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับกลับคืนมา
2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ให้รหัสตอนที่ 1 ตรวจสอบให้คะแนนตอนที่ 2 ตามเกณฑ์

ที่กำหนด และนำข้อมูลเข้าโปรแกรม SPSS/PC⁺

กาในช่องระดับปัญหามากที่สุด	มีค่าน้ำหนัก	5	คะแนน
กาในช่องระดับปัญหามาก	มีค่าน้ำหนัก	4	คะแนน
กาในช่องระดับปัญหามากกลาง	มีค่าน้ำหนัก	3	คะแนน
กาในช่องระดับปัญหาน้อย	มีค่าน้ำหนัก	2	คะแนน
กาในช่องระดับปัญหาน้อยที่สุด	มีค่าน้ำหนัก	1	คะแนน

3. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามแต่ละข้อ และแต่ละด้านของการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ และแปลความหมายระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตัดแปลงมาจากแนวคิดของ ประพัฒน์ จาปาไทย (2530 : 29 – 30) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.49	มีปัญหาน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50-2.49	มีปัญหาน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50-3.49	มีปัญหามากกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50-4.49	มีปัญหามาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50-5.00	มีปัญหามากที่สุด

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ One-Way ANOVA

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อ 1-4 ใช้ One-Way ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รายละเอียดที่จะเสนอในที่นี้ เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอ ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ ดังปรากฏในตาราง 3-6 และตาราง ก-ง ในภาคผนวก

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ ดังปรากฏในตาราง 7-14

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ค่าระดับความเป็นอิสระ
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลปรากฏดังตาราง 3-6 และตาราง ก-ง
ในภาคผนวก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
การบริหารหลักสูตร	3.70*	0.52	3.43	0.51	3.40	0.58	3.48	0.54
การจัดการเรียนการสอน	3.61*	0.62	3.39	0.65	3.35	0.64	3.43	0.56
การนิเทศการศึกษา	3.56*	0.62	3.24	0.69	3.18	0.68	3.29	0.68
การวัดและประเมินผลการศึกษา	3.56*	0.60	3.35	0.65	3.26	0.68	3.37	0.65
รวม	3.61*	0.53	3.36	0.54	3.30	0.58	3.40	0.56

* ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.40$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในระดับปานกลางทุกด้าน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา
โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาทุกด้านในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เป็นรายชื่อและโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน (ดังปรากฏในตาราง ก ในภาคผนวก) พิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.40$) เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($M = 3.61$) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36$ และ 3.30 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.65$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจ และตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.64$) การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาและธรรมชาติของผู้เรียน ($M = 3.51$) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ($M = 3.50$) การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ($M = 3.60$) การตรวจสอบสภาพและความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ ($M = 3.58$) การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกรับและกระบวนการคิดของผู้เรียน ($M = 3.53$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาปัญหาลงตามขนาดโรงเรียนเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการดำเนินการตามแผนนิเทศ ($M = 3.47$) การวิเคราะห์สรุปผลการนิเทศ ($M = 3.49$) การจัดทำรายงานผลการนิเทศ ($M = 3.49$) การจัดเตรียมสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในการทดสอบ ($M = 3.45$) การดำเนินการทดสอบ ($M = 3.47$) การวิเคราะห์ข้อสอบ ($M = 3.47$) และการจัดทำคลังข้อสอบ ($M = 3.47$) อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.70$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.67$) และการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ($M = 3.51$) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ (M=3.59) กำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกละกระบวนการคิดของผู้เรียน (M = 3.53) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (M = 3.63) มีปัญหาอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
การบริหารหลักสูตร	3.51*	0.55	3.47	0.53	3.46	0.56	3.48	0.54
การจัดการเรียนการสอน	3.39	0.67	3.42	0.69	3.51	0.56	3.43	0.65
การนิเทศการศึกษา	3.30	0.71	3.25	0.69	3.32	0.65	3.29	0.68
การวัดและประเมินผลการศึกษา	3.33	0.63	3.38	0.68	3.46	0.66	3.37	0.65
รวม	3.39	0.57	3.38	0.56	3.43	0.54	3.40	0.56

* ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($M = 3.48, 3.43, 3.29$, และ 3.37 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์สูง ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ต่ำ ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกระดับมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.39, 3.38$ และ 3.43 ตามลำดับ) ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีปัญหาการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($M = 3.51$)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เป็นรายชื่อ และโดยรวม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดังปรากฏในตาราง ข ในภาคผนวก) พิจารณารวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.40$) เมื่อจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 3 ระดับ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ระดับ ($M = 3.39, 3.38$ และ 3.43 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาปัญหาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.65$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.64$) การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาและธรรมชาติของผู้เรียน ($M = 3.51$) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ($M = 3.50$) การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ($M = 3.60$) การตรวจสอบสภาพและความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ บุคลากร

งบประมาณ ($M = 3.58$) การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกละกระบวนกรคิด
ของผู้เรียน ($M = 3.53$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาปัญหาคำถามตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเป็นรายชื่อ พบว่า ผู้บริหาร
โรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ส่วนมากอยู่ในระดับ
ปานกลาง ยกเว้น การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนา
หลักสูตร ($M = 3.70$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร
($M = 3.65$) การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาและธรรมชาติ
ของผู้เรียน ($M = 3.58$) การจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน ($M = 3.52$)
การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงความรู้ ความสามารถ ($M = 3.57$) การตรวจสอบสภาพและความ
พร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ
($M = 3.60$) และการกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกละกระบวนกรคิดของผู้เรียน
($M = 3.50$) มีปัญหาอยู่ในระดับมากตามลำดับ ผู้บริหารโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ปานกลาง มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การสรรหา
บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.66$) การสรรหา
บุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.74$) การกำหนดจุดมุ่งหมายโดย
ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา และธรรมชาติของผู้เรียน ($M = 3.53$) การกำหนด
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ($M = 3.50$) การจัด
เตรียมบุคลากรเพื่อให้มีความเข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($M = 3.56$) การจัดครู
เข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ($M = 3.57$) การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้อง
กับความรู้สึกละกระบวนกรคิดของผู้เรียน ($M = 3.53$) การจัดทำแผนการจัดทำเครื่องมือ
วัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา ($M = 3.53$) การกำหนดเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องเหมาะสมกับ
จุดมุ่งหมาย ($M = 3.53$) การสร้างเครื่องมือวัดผลจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ($M = 3.50$)
มีปัญหาอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ
ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญ
ในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.54$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนา

หลักสูตร (M = 3.53) การจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ (M = 3.86) การจัดบริการเสริมหลักสูตร การจัดห้องสมุดและห้องแนะแนว (M = 3.53) การจัดทำแผนการสอน (M = 3.58) การตรวจสอบสภาพและความพร้อมของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่บุคลากร งบประมาณ (M = 3.67) การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกละกระบวนกรคิดของผู้เรียน (M = 3.60) การนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน (M = 3.63) การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา (M = 3.53) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (M = 3.56) การกำหนดจุดมุ่งหมายการวัดผลให้มีความชัดเจน (M = 3.61) การวิเคราะห์ข้อสอบ (M = 3.51) และการจัดทำข้อสอบ (M = 3.56) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็นของครูวิชาการโรงเรียน โดยรวมจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
การบริหารหลักสูตร	3.59*	0.53	3.40	0.60	3.27	0.68	3.41	0.62
การจัดการเรียนการสอน	3.52*	0.65	3.29	0.77	3.26	0.77	3.33	0.75
การนิเทศการศึกษา	3.45	0.63	3.20	0.76	3.11	0.70	3.23	0.72
การวัดและประเมินผลการศึกษา	3.57*	0.64	3.30	0.75	3.26	0.71	3.35	0.72
รวม	3.54*	0.53	3.31	0.63	3.23	0.65	3.34	0.63

* ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 5 พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวนตามขนาดโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผล การศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกับ ($M = 3.41, 3.33, 3.23$ และ 3.35 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน คือขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($M = 3.54$) ส่วนครูวิชาการที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31$ และ 3.23 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็นของครูวิชาการโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยรวม จำนวนตามขนาดของโรงเรียน (ดังปรากฏในตาราง ค ในภาคผนวก) พิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำนวนตามขนาดโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.34$) เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียนคือ ขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ($M = 3.54$) ส่วนครูวิชาการโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31$ และ 3.23 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ครูวิชาการโรงเรียนเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.53$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.55$) นอกนั้นทุกข้อมีความเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาปัญหาจากขนาดตามขนาดโรงเรียนและเป็นรายข้อ พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนมากอยู่ใน

ระดับมาก ยกเว้น การจัดเนื้อหาสาระโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน (M = 3.49) การจัดบริการเสริมหลักสูตร การจัดห้องสมุดและห้องแนะแนว (M = 3.49) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร (M = 3.35) การนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน (M = 3.33) การสำรวจและประเมินความต้องการของครู (M = 3.39) การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (M = 3.45) การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา (M = 3.37) การกำหนดแผนดำเนินการ กิจกรรมและ ภูมิทัศน์การปฏิบัติงาน (M = 3.47) การเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ (M = 3.37) การ วิเคราะห์สรุปผลการนิเทศ (M = 3.43) การจัดทाराายงานผลการนิเทศ (M = 3.39) การ ร่างและเขียนข้อสอบสถานการณ์ ปัญหาและกิจกรรมที่กำหนด (M = 3.47) การจัดเตรียมสภาพ การณ์และสิ่งแวดล้อมในการทดสอบ (M = 3.49) การวิเคราะห์ข้อสอบ (M = 3.47) การจัด ทาล้างข้อสอบ (M = 3.37) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ครูวิชาการโรงเรียนขนาดกลาง มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความ เข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร (M = 3.56) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและ ตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร (M = 3.54) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้เรียน สังคม (M = 3.51) และการจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึงถึงธรรมชาติของ ผู้เรียน (M = 3.51) มีปัญหาอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ส่วนครูวิชาการโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การจัดทाराายงานผลการนิเทศ (M = 3.97) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็น
ของครูวิชาการโรงเรียน โดยรวมจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
การบริหารหลักสูตร	3.42	0.66	3.32	0.60	3.47	0.56	3.41	0.62
การจัดการเรียนการสอน	3.30	0.76	3.29	0.78	3.42	0.69	3.33	0.75
การนิเทศการศึกษา	3.28	0.76	3.09	0.68	3.28	0.07	3.23	0.72
การวัดและประเมินผลการศึกษา	3.37	0.74	3.24	0.74	3.43	0.68	3.35	0.72
รวม	3.36	0.66	3.24	0.60	3.41	0.58	3.34	0.63

จากตาราง 6 พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($M = 3.41, 3.33, 3.23$, และ 3.35 ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามานagementวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36, 3.24$ และ 3.41 ตามลำดับ)

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการmanagementวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็นของครูวิชาการโรงเรียน เป็นรายชื่อและโดยรวม จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดังปรากฏในตาราง ง ในภาคผนวก) พิจารณาโดยรวมแล้ว พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการmanagementวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.34$)

เมื่อพิจารณาตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการmanagementวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในระดับปานกลาง ($M = 3.36, 3.24$ และ 3.41 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ครูวิชาการโรงเรียนเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามาก ได้แก่ การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.55$) และการสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.55$) นอกนั้นทุกข้อมีปัญหามาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาแยกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเป็นรายชื่อ พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการmanagementวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.57$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.58$) การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา และธรรมชาติของผู้เรียน ($M = 3.50$) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสังคม ($M = 3.50$) และการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ($M = 3.50$) มีปัญหามาอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ครูวิชาการโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ ($M = 3.99$) และการจัดทำรายงานผลการนิเทศ ($M = 3.93$) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนครูวิชาการโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.61$) การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร ($M = 3.63$) การจัดระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น ($M = 3.54$) การจัดลำดับความสำคัญปัญหาและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น ($M = 3.53$) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ($M = 3.63$) การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ($M = 3.51$) การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับการใช้ทักษะต่าง ๆ ของนักเรียน การแสดงออก และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ($M = 3.52$) และการกำหนดจุดมุ่งหมายการวัดผลให้มีความชัดเจน ($M = 3.51$) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.26	1.63	5.72*
	ภายในกลุ่ม	230	65.55	0.29	
	รวม	232	68.81		

ตาราง 7 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.22	1.11	2.67*
	ภายในกลุ่ม	230	95.81	0.42	
	รวม	232	98.03		
การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	4.84	2.42	5.36*
	ภายในกลุ่ม	230	103.88	0.45	
	รวม	232	108.72		
การวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	2.69	1.35	3.24*
	ภายในกลุ่ม	230	95.62	0.42	
	รวม	232	98.31		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.25	1.68	5.38*
	ภายในกลุ่ม	230	69.41	0.30	
	รวม	232	72.66		

*p < .05

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่า มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวเป็นรายคู่เพื่อดูความแตกต่างโดยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe's test) ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	M	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
		3.30	3.36	3.61
ขนาดใหญ่	3.30	–	0.06	0.31*
ขนาดกลาง	3.36	–	–	0.25*
ขนาดเล็ก	3.61	–	–	–

*p < .05

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงาน
วิชาการแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง
และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	M	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
ด้านการบริหารหลักสูตร		3.40	3.43	3.70
ขนาดใหญ่	3.40	–	0.03	0.30*
ขนาดกลาง	3.43	–	–	0.27*
ขนาดเล็ก	3.70	–	–	–
ด้านการจัดการเรียน– การสอน		3.35	3.39	3.61
ขนาดใหญ่	3.35	–	0.04	0.26*
ขนาดกลาง	3.39	–	–	0.22*
ขนาดเล็ก	3.61	–	–	–
ด้านการนิเทศการศึกษา		3.18	3.24	3.56
ขนาดใหญ่	3.18	–	0.06	0.38*
ขนาดกลาง	3.24	–	–	0.32*
ขนาดเล็ก	3.56	–	–	–
ด้านการวัดและ– ประเมินผล		3.26	3.25	3.56
ขนาดใหญ่	3.26	–	0.09	0.30*
ขนาดกลาง	3.35	–	–	0.21*
ขนาดเล็ก	3.56	–	–	–

*p < .05

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาทุกด้านมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.06	0.22
	ภายในกลุ่ม	230	68.69	0.30	
	รวม	232	68.82		
การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	0.68
	ภายในกลุ่ม	230	97.46	0.42	
	รวม	232	98.03		
การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.17
	ภายในกลุ่ม	230	108.56	0.47	
	รวม	232	108.72		
การวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.31	0.47
	ภายในกลุ่ม	230	97.67	0.42	
	รวม	232	98.30		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.13
	ภายในกลุ่ม	230	72.57	0.32	
	รวม	232	72.65		

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่ขนาดโรงเรียนต่างกัน ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.04	1.52	4.09*
	ภายในกลุ่ม	230	85.52	0.37	
	รวม	232	88.56		
การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.43	1.21	2.20*
	ภายในกลุ่ม	230	127.16	0.55	
	รวม	232	129.59		
การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.48	1.74	3.38*
	ภายในกลุ่ม	230	118.38	0.51	
	รวม	232	121.86		
การวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	3.27	1.63	3.18*
	ภายในกลุ่ม	230	118.26	0.51	
	รวม	232	121.53		

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.04	1.52	3.98*
	ภายในกลุ่ม	230	87.95	0.38	
	รวม	232	90.99		

*p < .05

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลดังกล่าวเป็นรายคู่ เพื่อดูความแตกต่างโดยวิธีการทดสอบของ เชฟเฟ (Scheffe's test) ดังแสดงในตาราง

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครูวิชาการที่มีต่อ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	M	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
	M	3.23	3.31	3.54
ขนาดใหญ่	3.23	–	0.08	0.31*
ขนาดกลาง	3.31		–	0.23*
ขนาดเล็ก	3.54			–

$p^* < .05$

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ครูวิชาการโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน
ที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	M	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
ด้านการบริหารหลักสูตร		3.27	3.40	3.59
ขนาดใหญ่	3.27	–	0.13	0.32*
ขนาดกลาง	3.40	–	–	0.19*
ขนาดเล็ก	3.59	–	–	–
ด้านการจัดการเรียน- การสอน		3.26	3.29	3.52
ขนาดใหญ่	3.26	–	0.03	0.26*
ขนาดกลาง	3.29	–	–	0.23*
ขนาดเล็ก	3.52	–	–	–
ด้านการนิเทศการศึกษา		3.21	3.11	3.45
ขนาดใหญ่	3.21	–	0.09	0.24*
ขนาดกลาง	3.20	–	–	0.25*
ขนาดเล็ก	3.45	–	–	–
ด้านการวัดและ- ประเมินผล		3.26	3.30	3.57
ขนาดใหญ่	3.26	–	0.04	0.31*
ขนาดกลาง	3.30	–	–	0.27*
ขนาดเล็ก	3.57	–	–	–

*p < .05

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน แตกต่างจากครูวิชาการโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูวิชาการโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาทุกด้านมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อปัญหา
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกัน

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
การบริหารหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.78	0.39	1.02
	ภายในกลุ่ม	230	87.78	0.38	
	รวม	232	88.56		
การจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.67	0.33	0.59
	ภายในกลุ่ม	230	128.92	0.56	
	รวม	232	129.59		
การนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.71	0.85	1.63
	ภายในกลุ่ม	230	120.16	0.52	
	รวม	232	121.87		
การวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.58	1.10
	ภายในกลุ่ม	230	120.37	0.52	
	รวม	232	121.52		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.97	0.48	1.25
	ภายในกลุ่ม	230	90.02	0.39	
	รวม	232	90.99		

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สามารถสรุปขั้นตอนในการศึกษาและผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้คือ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงาน 4 ด้านคือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งกลุ่มตามขนาดของโรงเรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 29 คน ครูวิชาการโรงเรียน 29 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 20 คน ครูวิชาการโรงเรียน 20 คน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 19 คน ครูวิชาการโรงเรียน 19 คน

4. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 60 คน ครูวิชาการโรงเรียน 60 คน

5. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 33 คน ครูวิชาการโรงเรียน 33 คน

6. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 24 คน ครูวิชาการโรงเรียน 24 คน

7. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จำนวน 27 คน ครูวิชาการโรงเรียน 27 คน

8. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 12 คน ครูวิชาการโรงเรียน 12 คน

9. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จำนวน 9 คน ครูวิชาการโรงเรียน 9 คน

รวมผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 233 คน ครูวิชาการ จำนวน 233 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา 4 ด้านคือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับคือ มีปัญหามากที่สุด ถึงมีปัญหาน้อยที่สุด จำนวน 43 ข้อ ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น .97

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เป็นรายชื่อและเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้สรุปผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ปรากฏผลดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.40$) เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับมา ($M = 3.61$) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่มีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36, 3.30$ ตามลำดับ)
2. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.40$) เมื่อพิจารณาตามระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กลาง และต่ำ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง กลาง และต่ำ มีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.39, 3.38, 3.43$ ตามลำดับ)

3. ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.34$) เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($M = 3.54$) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.31, 3.23$ ตามลำดับ)

4. ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.34$) เมื่อพิจารณาตามระดับผลสัมฤทธิ์ คือ ผลสัมฤทธิ์สูง กลาง และต่ำ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.36, 3.24, 3.41$ ตามลำดับ)

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

5.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4 ครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถม ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผล และประเมินผลในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ที่ปรากฏผลเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัย เรื่องนี้เป็น ช่วงระยะเวลาเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีนโยบายและ กำหนดมาตรการให้หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับให้ความสนใจ ควบคุม กำกับ การจัด การศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 8 (2540-2544) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาที่ได้เริ่มใช้มา ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2539 (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 3 - 14) โดยกำหนดนโยบายและมาตรการ ในการพัฒนาการศึกษาไว้หลายด้าน เช่น

1. นโยบายในการปฏิรูปหลักสูตร ให้ความสำคัญที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ จังหวัด อำเภอ และระดับโรงเรียนได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียน และท้องถิ่น จัดอบรมผู้บริหารทุกระดับ และครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอน จัดอบรมผู้บริหารให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ให้สนใจและเอาใจใส่ในการควบคุม กำกับ การนิเทศ ให้การสนับสนุนครูผู้สอนในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน จัดอบรมครูผู้สอนให้มีการพัฒนา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน

3. นโยบายการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ มีหน้าที่และตำแหน่งสูงขึ้น พร้อมทั้งจัดสวัสดิการ และการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน จัดฝึกอบรมให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ เพื่อเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการทำงาน

4. นโยบายในการปฏิรูปโรงเรียน ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุง ตกแต่งอาคารที่ชำรุดทรุดโทรมให้สามารถใช้งานได้ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้ทางโรงเรียนประสานงานกับชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

และนอกจากนี้ ในปี 2540 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้เป็นปีแห่งการประกันคุณภาพการศึกษาและการประกันประสิทธิภาพการบริหาร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540ก : 1 - 5) ได้กำหนดมาตรการในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยจัดตั้งโรงเรียนศูนย์ปฏิบัติการศึกษาทุกกลุ่มโรงเรียนในโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลาง เพื่อให้บริการแก่โรงเรียนต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียง และจัดตั้งโรงเรียนในเครือข่ายสหวิทยาเขตมหามงคล เพื่อให้ความช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยคิดว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ ทำให้ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารลดน้อยลง

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนบุคลากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เนื่องจากการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรใช้จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์กำหนดตำแหน่ง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าย่อมมีจำนวนครูมากกว่า แต่การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษา

ไม่ว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ก็มีข้อท้าทายการบริหารงานเหมือนกัน ฉะนั้นโรงเรียนที่มีครูมากกว่าผู้บริหารสามารถจัดครูเข้าปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและหลากหลาย และครูจำนวนมากย่อมแตกต่างทั้งด้านประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ซึ่งตรงกันข้ามกับโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งส่วนมากตั้งอยู่ในชนบทห่างไกล โดยเฉพาะที่จังหวัดสุรินทร์ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. 2540 : 30) ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดน มีเนื้อที่บางส่วนติดต่อกับประเทศกัมพูชา ประชาชนตามชนบทประกอบอาชีพเกษตรกรรมและยากจน ข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในโรงเรียนเหล่านี้ นอกจากจะมีจำนวนน้อยแล้วยังมีอัตราการย้ายหรือลาออกค่อนข้างสูง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. 2540 : 42) เนื่องจากไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ครูขาดขวัญและกำลังใจ และนอกจากนี้โอกาสความก้าวหน้าทางอาชีพของข้าราชการครูเหล่านี้ ยังขาดการเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเดียวกันทั้งประเทศ

นอกจากนี้ปัญหาด้านบุคลากรแล้วโรงเรียนขนาดเล็ก ยังมีปัญหาทางด้านงบประมาณสนับสนุน เนื่องจากการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ใช้เกณฑ์จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนน้อยย่อมได้รับงบประมาณน้อย ถึงแม้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดจะมีนโยบายและแนวทางในการปรับปรุงการศึกษา โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ เช่น จัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องคอมพิวเตอร์ เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด ไม่เพียงพอ จึงถูกจัดสรรให้เฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้านดังนี้ คือ

1. ด้านการบริหารหลักสูตร โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่าบุคลากรหรือครูมีน้อยไม่ครบชั้นเรียน มีปัญหาในการจัดครูเข้าประจำชั้น เกิดปัญหาในการบริหารหลักสูตร เช่น ไม่สามารถสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดครูเข้าสอนตามความรู้ ความสามารถ ซึ่งมีปัญหาค่อนข้างสูง แตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางที่มีจำนวนบุคลากรมากกว่า ย่อมสามารถที่จะสรรหาบุคลากร และจัดครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสม และมีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีอยู่จำนวนน้อย ครูไม่ครบชั้นเรียน โอกาสที่จะจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถมีน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า ที่มีครูจำนวนมาก และนอกจากนี้ครูโรงเรียนขนาดเล็กยังรับผิดชอบหลายชั้นเรียนหรือหลายวิชา ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเตรียมการสอน จัดเตรียมสื่อการสอน และโอกาสที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการมีน้อยมาก ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งมีครูจำนวนมาก ผู้บริหารสามารถจัดครูเข้าสอนตามชั้นเรียนหรือรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีอยู่จำนวนน้อย ไม่ครบชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้นด้วย โอกาสที่จะใช้เวลาในการนิเทศภายในมีน้อยมาก ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนครูมาก นอกจากจะมีผู้บริหารแล้วยังมีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารอีก สามารถนิเทศภายในได้อย่างเป็นระบบ

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหานในเรื่องจำนวนบุคลากร และงบประมาณมีจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 กำหนดให้มีเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ค่อนข้างมาก ครูไม่สามารถดำเนินการตามกระบวนการวัดและประเมินผลได้ ซึ่งต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชา และสามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบ ฝ่ายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลได้ เป็นการเฉพาะซึ่งสะดวกในการบริหารจัดการ

จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาดังกล่าว

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนิท เห่งสุสิทธิ์ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานของ สามารถ รักษาศิลป์ (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรางคณา ปันลายนาค ได้วิจัยในเรื่องนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน

และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน
(วารคมณ ปันลายนาค. 2527 : บทคัดย่อ)

3. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกัน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ระดับกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความเห็นว่า
ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่
ตั้งไว้

การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
มีความเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน น่าจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันได้มีการ
พัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ ได้มีการอบรมในระดับต่าง ๆ
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารและครูมีความรู้ ความเข้าใจ ที่ได้จากการ
ฝึกอบรมนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น

และนอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีนโยบายและกำหนด
แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา โดยกำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา
4 ด้าน ทุกโรงเรียนทั่วประเทศ* (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540ข:
1 - 31) คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนทุก
โรงเรียนได้ปรับปรุงตกแต่ง อาคารที่ชำรุดทรุดโทรมให้มีสภาพใช้การได้ดี มีสิ่งแวดล้อม มี
บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ยก
ระดับมาตรฐานการเรียนการสอนทุกระดับชั้น เน้นการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง จัดให้มีห้อง
ปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และห้องคอมพิวเตอร์ มีการพัฒนา
กิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ (มปภ.) ในชั้น ป.1
การสอนคณิตศาสตร์ชั้น ป.1 การสอนภาษาอังกฤษเพื่อสร้างพื้นฐานขั้นต้นในชั้น ป.1-2 เน้นการ
วัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงโดยลดความสำคัญของการใช้ข้อสอบ

จากนโยบายดังกล่าวทำให้ข้าราชการครูทุกระดับทุกโรงเรียน ได้มีการฝึกอบรมพัฒนา
ความรู้ ได้รับการช่วยเหลือ ชี้แนะ จากศึกษานิเทศก์อย่างทั่วถึงต่อเนื่องและมีคุณภาพ ซึ่งอาจ

จะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาราม สุวรรณชัยรบ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการประถมศึกษา ดังนี้

เนื่องจากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาทั้งระดับกรม จังหวัด และอำเภอ ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ดังนี้

1. พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการจัดระบบโรงเรียนศูนย์และโรงเรียนในเครือข่าย เพื่อให้มีการช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีและงานธุรการ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนให้มากขึ้น
3. จัดให้มีระบบการนิเทศ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและการประเมินผล ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มขอบข่ายการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ

2. ควรดำเนินการวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และกระทำกับกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่ลึกซึ้งมากขึ้น

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ซึ่งเป็นขอบข่ายที่มีปัญหาโดยรวม
มากกว่าการบริหารงานวิชาการด้านอื่น

บรรณาการ

บรรณานุกรม

การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์, สำนักงาน. รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปี 2539.

สุรินทร์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์, 2540. อัดสำเนา.

_____. รายละเอียดข้อมูลนักเรียนและตำแหน่งข้าราชการครู ปีการศึกษา 2538.

สุรินทร์ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์, 2539ก. อัดสำเนา.

_____. สรุปผลการดำเนินงานประจำปี 2538. สุรินทร์ : สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสุรินทร์, 2539ข. อัดสำเนา.

กิติมา ปรีดีดิลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิมพ์,
2532.

กิตติศักดิ์ เปรมสุข. ปัญหาการบริหารงานวิชาการการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521
ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตาก. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเจริญการพิมพ์, 2528.

_____. การกำหนดนโยบายของโรงเรียน การวางแผนบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
สามเจริญพานิช, 2529ก.

_____. การประกันคุณภาพและการประกันประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์,
2540ก.

_____. การปรับปรุงการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540ข.

_____. คู่มือคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

_____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเจริญการพิมพ์,
2529ข.

_____. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2534. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2532ก.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 20 บทบาท

หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน โครงการอบรมผู้บริหารและผู้ช่วย
ผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532ข.

✓ _____ . ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ, 2533. อัดสำเนา.

_____ . ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์,
2534ก.

_____ . แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 (2535-2539). ม.ป.ท., 2534ข. อัดสำเนา.

_____ . คู่มือการอบรมครูแนวการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2534ค.

_____ . ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา เล่ม 3. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2537.

_____ . แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2535.

จังหวัดสุรินทร์. สำนักงาน. แนะนำจังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์ : สำนักงานจังหวัดสุรินทร์,
2538. อัดสำเนา.

จิตต์ หมดสง. การบริหารและนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

✓ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. การศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532.

ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน หน่วยที่ 5. กรุงเทพฯ :
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525.

✓ ช่าง บัวศรี ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

บุญเชิด ภิภูณอนันตพงษ์. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
พื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2521.

บุญธรรม กิจปรีดาปรีสุทธิ. การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524.

ประพัฒน์ จาปาไทย. "นักวิจัยคุย," ใน ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 10(6) : 29 - 30;
สิงหาคม - กันยายน 2530.

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาระบบการสอนเล่ม 2 หน่วยที่ 8.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.

✓ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2539.

✓ ปิยนุช คนฉลาด. เอกสารประกอบการสอนการประถมศึกษา. ชลบุรี : ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529.

✓ พันัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

พะยอม แก้วกำเนิด. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

✓ แรมสมร อยู่สภาพร. การสร้างและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วรางคณา ปั่นลายนาค. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. สรุปการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ระดับประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2537. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2538. อัดสำเนา.

วิศิษฐ์ ขวัญเมือง. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส.

ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.

✓ สัจด์ อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2532.

สนิท เห่งสุสิทธิ์. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

สมศักดิ์ คงสมนวน. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

✓ สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.

สามารถ รักษาศิลป์. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

✓ สุณีย์ ชุ่มจิต. หลักสูตรและการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. ราชบุรี : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง, 2532.

✓ สุพิน บุญวงศ์. หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2538.

สุรพันธ์ ยันต์ทอง. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2526.

สุเมธ ประภาสวัสดี. ปัญหาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

เสน่ห์ จามริก. "แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทย : บทวิเคราะห์เบื้องต้น," วารสาร
สุโขทัยธรรมมาธิราช. 3(2) : 7 - 33; พฤษภาคม - สิงหาคม 2533.

✓ หวน พันธุ์พันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.

องค์การ อินทรมพรรย์. การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ยูนิเตด
โปรดักชั่น, 2526.

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิจการวัฒน์. หลักและแนวทางการจัดการนิเทศภายใน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์สาสน์การพิมพ์, 2528.

✓ อาภา บุญช่วย. การบริหารงานวิชาการโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2537.

อุทุมพร จามรมาน. การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โครงการตำราวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม, 2530.

เอกชัย กี่สมบัติ. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อนงค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

✓ Carney, Judith Paige. "The Use of Effective Change Characteristics
in Implementing Kentucky's Primary Program : a Case Study,"
Dissertation Abstracts International. 56(3) : 770-A;
September, 1995.

○ Dann, Ruth Catherine. "Pupil Assessment in the Primary School : with
Special Reference to the Assessment Implications of the
Education Reform Act 1988," Dissertation Abstracts International.
55(1) : 16-C; Spring, 1994.

○ Girma, Beshah. "The Influence of Schooling on the Nutritional Knowledge,
Attitudes and Practices of Ethiopian School Children and Mothers,"
Dissertation Abstracts International. 54(1) : 96-A; July, 1993.

✓ Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size
for Research Activities," in Journal of Educational and
Psychological Measurement. 30(3) : 607-610; Autumn, 1970.

ภาคผนวก

ตาราง ก ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
<u>การบริหารหลักสูตร</u>								
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา								
หลักสูตร								
1.1 การสรรหาบุคลากรที่มี								
ความรู้ความเข้าใจและ								
เชี่ยวชาญในการพัฒนา								
หลักสูตร	3.78*	0.78	3.70*	0.84	3.47	0.88	3.65*	0.84
1.2 การสรรหาบุคลากรที่มี								
ความสนใจและตั้งใจใน								
การพัฒนาหลักสูตร	3.82*	0.71	3.67*	0.80	3.45	0.83	3.64*	0.80
2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน								
2.1 การจัดระบบการจัดเก็บรวบรวม								
ข้อมูลปัญหาและความต้องการ								
กับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้								
งานอาชีพอื่นท้องถิ่น	3.76*	0.81	3.39	0.77	3.27	0.88	3.43	0.83

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
2.2 การจัดลำดับความสำคัญปัญหา และความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น ...	3.75*	0.74	3.30	0.85	3.26	0.83	3.39	0.84
3. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร								
3.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้ง อยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาและธรรมชาติของ ผู้เรียน	3.69*	0.68	3.45	0.77	3.49	0.86	3.51*	0.78
3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน สังคม ...	3.69*	0.79	3.45	0.81	3.44	0.86	3.50*	0.82
4. การจัดเนื้อหาสาระและมวล ประสบการณ์								
4.1 การจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึง ถึงธรรมชาติของผู้เรียน	3.76*	0.74	3.40	0.94	3.24	0.90	3.43	0.90
4.2 การจัดเนื้อหาสาระโดยเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผน	3.59*	0.08	3.39	0.92	3.23	0.84	3.37	0.88

ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
			N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
5. การนำหลักสูตรไปใช้										
5.1 การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อให้มีความเข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.69*	0.71	3.41	0.80	3.47	0.90	3.49	0.82		
5.2 การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงความรู้ความสามารถ	3.82*	0.84	3.51*	0.99	3.59*	1.07	3.60*	0.99		
5.3 การจัดบริการเสริมหลักสูตรการจัดห้องสมุดและห้องแนะแนว	3.69*	0.71	3.23	0.87	3.47	0.79	3.45	0.82		
5.4 การจัดวางแผนการสอน	3.65*	0.77	3.41	0.85	3.47	0.98	3.48	0.88		
6. การประเมินผลหลักสูตร										
6.1 การตรวจสอบสภาพและความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากรงบประมาณ	3.69*	0.71	3.23	0.87	3.47	0.79	3.58*	0.81		
6.2 การประเมินผลกระบวนการปฏิบัติงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการวัดผล	3.59*	0.75	3.26	0.80	3.45	0.71	3.39	0.77		

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร	3.61*	0.75	3.26	0.82	3.21	0.87	3.32	0.83
<u>การจัดการเรียนการสอน</u>								
8. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน								
8.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่								
สอดคล้องกับความรู้สึกละ								
กระบวนการคิดของผู้เรียน ..	3.64*	0.82	3.48	0.75	3.53*	0.73	3.53*	0.76
8.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่								
สอดคล้องกับการใช้ทักษะต่างๆ								
ของนักเรียน การแสดงออก								
และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ..	3.59*	0.75	3.37	0.85	3.29	0.80	3.39	0.82
9. การประเมินผลก่อนเรียนระหว่าง								
เรียน และการประเมินผล								
หลังเรียน	3.65*	0.86	3.34	0.86	3.14	0.89	3.35	0.87
10. การปรับปรุงการเรียนการสอน								
10.1 การสรุปผลการจัดกิจกรรม								
การสอน	3.61*	0.72	3.27	0.81	3.33	0.75	3.36	0.78
10.2 การนำเทคนิคและวิธีการสอน								
ใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ..	3.54*	0.81	3.49	0.83	3.45	0.81	3.49	0.82

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
<u>การนิเทศการศึกษา</u>								
11. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการ								
11.1 การศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน เช่น ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน อัตราการ เข้าชั้น ภาวะสุขภาพ และ คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ขั้นต่ำ	3.69*	0.68	3.40	0.86	3.27	0.89	3.42	0.84
11.2 การสำรวจและประเมินความ ต้องการของครู	3.61*	0.78	3.24	0.85	3.11	0.83	3.28	0.84
11.3 การจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา	3.57*	0.78	3.24	0.90	3.17	0.92	3.29	0.89
11.4 การวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ของสาเหตุกำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหา	3.55*	0.73	3.44	0.76	3.24	0.81	3.41	0.77
12. การวางแผนการนิเทศ								
12.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	3.64*	0.74	3.23	0.90	3.20	0.90	3.31	0.88

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
	N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
12.2 การกำหนดแผนดำเนินการ กิจกรรมและปฏิทินการ ปฏิบัติงาน	3.54*	0.81	3.16	0.96	3.15	0.95	3.24	0.94
13. การปฏิบัติการนิเทศ								
13.1 การเตรียมความพร้อม ก่อนการนิเทศ	3.53*	0.73	3.18	0.90	3.20	0.79	3.26	0.84
13.2 การดำเนินการตามแผน การนิเทศ	3.47	0.76	3.19	0.88	3.24	0.81	3.27	0.84
14. การประเมินผลการนิเทศ								
14.1 การวิเคราะห์สรุปผล การนิเทศ	3.49	0.67	3.21	0.81	3.18	0.74	3.26	0.77
14.2 การจัดทำรายงานผล การนิเทศ	3.49	0.70	3.07	0.86	3.03	0.84	3.15	0.84
<u>การวัดและการประเมินผล</u>								
15. การตั้งจุดมุ่งหมายของการวัดผล								
15.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ การวัดผลให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม .	3.69*	0.65	3.40	0.83	3.63	0.85	3.45	0.80
15.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายการ วัดผลให้มีความชัดเจน	3.73*	0.63	3.41	0.83	3.36	0.91	3.46	0.83

ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา	ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
			N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
16. การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อสร้างเครื่องมือการวัดผล										
16.1 การจัดทำแผนการจัดทำเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	3.73*	0.70	3.41	0.83	3.36	0.85	3.46	0.83		
16.2 การกำหนดเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย	3.65*	0.66	3.39	0.79	3.44	0.81	3.46	0.77		
17. การดำเนินการสร้างเครื่องมือ										
17.1 การสร้างเครื่องมือวัดผลจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.57*	0.70	3.46	0.77	3.38	0.84	3.45	0.77		
17.2 การร่างและเขียนข้อสอบสถานการณ์ปัญหาและกิจกรรมที่กำหนด	3.53*	0.73	3.33	0.77	3.36	0.78	3.38	0.76		
18. การใช้เครื่องมือการวัดผล										
18.1 การจัดเตรียมสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในการทดสอบ	3.45	0.73	3.20	0.83	3.14	0.76	3.24	0.79		
18.2 การดำเนินการทดสอบ ...	3.47	0.86	3.19	0.99	3.15	0.92	3.24	0.94		

ตาราง ก (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารโรงเรียน ประณการศึกษา	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
19. การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน								
19.1 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้ คะแนนอย่างเหมาะสมและ มีความหมาย	3.51*	0.86	3.23	0.97	3.15	1.04	3.27	0.97
20. การตรวจสอบข้อสอบและวิเคราะห์ ข้อสอบ								
20.1 การตรวจสอบข้อสอบตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้	3.55*	0.78	3.32	0.92	3.09	1.03	3.30	0.94
20.2 การวิเคราะห์ข้อสอบ	3.47	0.83	3.43	0.92	3.18	0.78	3.36	0.87
21. การปรับปรุงข้อสอบ								
21.1 การนำผลที่ได้จากการ วิเคราะห์ข้อสอบไปพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข	3.51*	0.78	3.39	0.87	3.26	0.79	3.38	0.83
21.2 การจัดทาค้างข้อสอบ	3.47	0.86	3.45	0.90	3.17	0.85	3.37	0.83
รวม	3.61*	0.53	3.36	0.54	3.30	0.58	3.40	0.56

* ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง ข ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
<u>การบริหารหลักสูตร</u>								
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร								
1.1 การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร	3.70*	0.80	3.66*	0.86	3.54*	0.91	3.65*	0.84
1.2 การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจงานการพัฒนาหลักสูตร	3.65*	0.77	3.74*	0.68	3.53*	0.95	3.64*	0.80
2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน								
2.1 การจัดระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้งานอาชีพานท้องถิ่น	3.48	0.81	3.41	0.81	3.35	0.88	3.43	0.83

ตาราง ข (ต่อ)

ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233			
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
2.2 การจัดลำดับความสำคัญปัญหา และความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น ..	3.44	0.85	3.38	0.73	3.29	0.94	3.39	0.84		
3. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร										
3.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้ง อยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาและธรรมชาติของ ผู้เรียน	3.58*	0.74	3.53*	0.82	3.35	0.81	3.51*	0.78		
3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน สังคม ..	3.49	0.84	3.50*	0.80	3.57*	0.83	3.50*	0.82		
4. การจัดเนื้อหาสาระและมวล ประสบการณ์										
4.1 การจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึง ถึงธรรมชาติของผู้เรียน	3.52*	0.91	3.43	0.89	3.28	0.90	3.43	0.90		
4.2 การจัดเนื้อหาสาระโดยเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผน	3.44	0.94	3.35	0.81	3.32	0.85	3.39	0.88		

ตาราง ข (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
5. การนำหลักสูตรไปใช้								
5.1 การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อให้ มีความเข้าใจหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้	3.45	0.86	3.56	0.80*	3.47	0.76	3.49	0.82
5.2 การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึง ความรู้ความสามารถ	3.57*	0.99	3.57*	0.95	3.86*	1.04	3.60*	0.99
5.3 การจัดบริการเสริมหลักสูตร การจัดห้องสมุดและห้อง แนะแนว	3.43	0.76	3.41	0.95	3.53*	0.78	3.45	0.82
5.4 การจัดทำแผนการสอน	3.48	0.83	3.38	0.98	3.58*	0.84	3.48	0.88
6. การประเมินผลหลักสูตร								
6.1 การตรวจสอบสภาพและความ พร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากร งบประมาณ	3.60*	0.85	3.46	0.82	3.67*	0.72	3.58*	0.81

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
6.2 การประเมินผลกระบวนการ ปฏิบัติงาน กระบวนการจัด การเรียนการสอน และ กระบวนการวัดผล	3.41	0.76	3.34	0.77	3.40	0.82	3.39	0.77
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร	3.36	0.85	3.26	0.82	3.32	0.82	3.32	0.83
<u>การจัดการเรียนการสอน</u>								
8. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน								
8.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ สอดคล้องกับความรู้สึกละ กระบวนการคิดของผู้เรียน ...	3.50*	0.79	3.53*	0.70	3.60*	0.78	3.53*	0.76
8.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ สอดคล้องกับการใช้ทักษะต่างๆ ของนักเรียน การแสดงออก และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ...	3.31	0.80	3.44	0.82	3.49	0.85	3.39	0.82
9. การประเมินผลก่อนเรียนระหว่าง เรียน และการประเมินผล หลังเรียน	3.30	0.92	3.35	0.91	3.46	0.73	3.35	0.87
10. การปรับปรุงการเรียนการสอน								
10.1 การสรุปผลการจัดกิจกรรม การสอน	3.36	0.83	3.35	0.81	3.36	0.67	3.36	0.78

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
10.2 การนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ...	3.45	0.81	3.44	0.87	3.63*	0.75	3.49	0.82
<u>การนิเทศการศึกษา</u>								
11. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ								
11.1 การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตราการเข้าชั้น ภาวะสุขภาพ และคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	3.39	0.88	3.49	0.82	3.42	0.80	3.42	0.84
11.2 การสำรวจและประเมินความต้องการของครู	3.26	0.87	3.49	0.82	3.42	0.80	3.28	0.84
11.3 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	3.26	0.90	3.29	0.92	3.35	0.86	3.29	0.89
11.4 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา	3.42	0.73	3.29	0.82	3.53*	0.78	3.41	0.77

ตาราง ข (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
<u>การวัดและการประเมินผล</u>								
15. การตั้งจุดมุ่งหมายของการวัดผล								
15.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ การวัดผลให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม .	3.43	0.85	3.39	0.76	3.56*	0.80	3.45	0.81
15.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายการ วัดผลให้มีความชัดเจน	3.40	0.84	3.44	0.82	3.61*	0.80	3.46	0.83
16. การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อสร้าง เครื่องมือการวัดผล								
16.1 การจัดทำแผนการจัดทำ เครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุม เนื้อหาวิชา	3.41	0.85	3.53*	0.76	3.49	0.83	3.46	0.82
16.2 การกำหนดเครื่องมือวัดผล ให้สอดคล้องเหมาะสมกับ จุดมุ่งหมาย	3.42	0.76	3.53*	0.78	3.46	0.78	3.46	0.77
17. การดำเนินการสร้างเครื่องมือ								
17.1 การสร้างเครื่องมือวัดผล จากวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	3.45	0.78	3.50*	0.78	3.42	0.78	3.46	0.78

ตาราง ข (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
17.2 การร่างและเขียนข้อสอบ								
สถานการณ์ปัญหาและ								
กิจกรรมที่กำหนด	3.37	0.76	3.35	0.82	3.43	0.71	3.38	0.76
18. การใช้เครื่องมือการวัดผล								
18.1 การจัดเตรียมสภาพการณ์								
และสิ่งแวดล้อมในการ								
ทดสอบ	3.19	0.83	3.28	0.75	3.28	0.77	3.24	0.79
18.2 การดำเนินการทดสอบ ...	3.16	0.99	3.28	0.86	3.35	0.95	3.24	0.94
19. การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน								
19.1 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้								
คะแนนอย่างเหมาะสมและ								
มีความหมาย	3.26	0.88	3.22	1.02	3.35	1.09	3.27	0.97
20. การตรวจข้อสอบและวิเคราะห์								
ข้อสอบ								
20.1 การตรวจข้อสอบตาม								
หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้	3.31	0.87	3.21	1.00	3.42	0.98	3.30	0.94
20.2 การวิเคราะห์ข้อสอบ	3.30	0.78	3.37	0.98	3.51*	0.89	3.37	0.87

ตาราง ข (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
21. การปรับปรุงข้อสอบ								
21.1 การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข	3.30	0.82	3.43	0.78	3.47	0.91	3.38	0.83
21.2 การจัดทำคลังข้อสอบ	3.27	0.79	3.38	1.01	3.56*	0.86	3.37	0.88
รวม	3.39	0.57	3.38	0.56	3.43	0.54	3.40	0.56

* ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง ค ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็น
ของครูวิชาการโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยรวม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
การบริหารหลักสูตร								
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา หลักสูตร								
1.1 การสรรหาบุคลากรที่มี ความรู้ความเข้าใจและ เชี่ยวชาญในการพัฒนา หลักสูตร	3.76*	0.84	3.56*	0.85	3.39	0.94	3.53*	0.88
1.2 การสรรหาบุคลากรที่มี ความสนใจและตั้งใจใน การพัฒนาหลักสูตร	3.73*	0.78	3.54*	0.84	3.45	0.86	3.55*	0.83
2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน								
2.1 การจัดระบบการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูลปัญหาและความต้องการ กับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น	3.61*	0.75	3.29	0.89	3.19	0.94	3.33	0.88

ตาราง ค (ต่อ)

ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
			N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
2.2 การจัดลำดับความสำคัญปัญหา และความต้องการของชุมชน เกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น ..	3.67*	0.82	3.27	0.83	3.27	0.96	3.36	0.88		
3. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร										
3.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้ง อยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาและธรรมชาติของ ผู้เรียน	3.75*	0.69	3.43	0.86	3.34	0.90	3.47	0.85		
3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรให้สอดคล้องกับความ ต้องการของผู้เรียน สังคม ..	3.63*	0.72	3.51*	0.99	3.36	1.01	3.49	0.95		
4. การจัดเนื้อหาสาระและมว ล ประสพการณ์										
4.1 การจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึง ถึงธรรมชาติของผู้เรียน	3.61*	0.78	3.51*	0.92	3.12	0.91	3.42	0.91		
4.2 การจัดเนื้อหาสาระโดยเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการวางแผน	3.49	0.83	3.37	0.94	3.15	0.94	3.33	0.92		

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
	N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
5. การนำหลักสูตรไปใช้								
5.1 การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อให้มีความเข้าใจหลักสูตรและ								
การนำหลักสูตรไปใช้	3.53*	0.61	3.42	0.87	3.33	1.06	3.42	0.88
5.2 การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึง								
ความรู้ความสามารถ	3.61*	0.90	3.43	1.01	3.39	1.14	3.46	1.03
5.3 การจัดบริการเสริมหลักสูตร								
การจัดห้องสมุดและห้อง								
แนะแนว	3.49	0.73	3.30	0.83	3.13	0.92	3.29	0.84
5.4 การจัดวางแผนการสอน	3.51*	0.88	3.48	0.85	3.24	1.02	3.42	0.91
6. การประเมินผลหลักสูตร								
6.1 การตรวจสอบสภาพและความ								
พร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่								
เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร								
เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากร								
งบประมาณ	3.59*	0.73	3.47	0.80	3.34	0.89	3.46	0.84
6.2 การประเมินผลกระบวนการ								
ปฏิบัติงาน กระบวนการจัด								
การเรียนการสอน และ								
กระบวนการวัดผล	3.55*	0.76	3.34	0.88	3.27	0.90	3.36	0.86
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร	3.35	0.82	3.17	0.84	3.03	1.03	3.17	0.90

ตาราง ค (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
<u>การจัดการเรียนการสอน</u>								
8. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน								
8.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกละ								
กระบวนการคิดของผู้เรียน ..	3.57*	0.83	3.38	0.94	3.25	0.88	3.39	0.90
8.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับการใช้ทักษะต่างๆ								
ของนักเรียน การแสดงออกและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ..	3.63*	0.75	3.36	0.84	3.24	0.97	3.38	0.87
9. การประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน และการประเมินผล								
หลังเรียน	3.53*	0.88	3.23	0.93	3.16	0.95	3.27	0.93
10. การปรับปรุงการเรียนการสอน								
10.1 การสรุปผลการจัดกิจกรรมการสอน	3.52*	0.67	3.25	0.89	3.19	0.86	3.30	0.84
10.2 การนำเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ..	3.33	0.74	3.23	0.92	3.39	0.92	3.30	0.88
<u>การนิเทศการศึกษา</u>								
11. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ								

ตาราง ค (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
11.1 การศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน เช่น ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน อัตราการ เข้าชั้น ภาวะสุขภาพ และ คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ขั้นต่ำ	3.51*	0.83	3.33	1.02	3.22	0.98	3.34	0.97
11.2 การสำรวจและประเมินความ ต้องการของครู	3.39	0.85	3.19	0.90	3.13	0.95	3.21	0.90
11.3 การจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา	3.45	0.81	3.30	0.92	3.07	0.84	3.27	0.88
11.4 การวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ของสาเหตุกำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหา	3.37	0.69	3.35	0.77	3.09	0.88	3.28	0.80
12. การวางแผนการนิเทศ								
12.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	3.55*	0.64	3.30	0.94	3.18	0.92	3.32	0.88
12.2 การกำหนดแผนดำเนินการ กิจกรรมและปฏิบัติการ ปฏิบัติงาน	3.47	0.81	3.16	0.94	3.09	0.90	3.20	0.91

ปัญหาการบริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
			N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
13. การปฏิบัติการนิเทศ										
13.1 การเตรียมความพร้อม										
ก่อนการนิเทศ	3.37	0.75	3.10	0.94	3.13	0.85	3.17	0.88		
13.2 การดำเนินการตามแผน										
การนิเทศ	3.51*	0.76	3.09	0.94	3.06	0.80	3.17	0.88		
14. การประเมินผลการนิเทศ										
14.1 การวิเคราะห์สรุปผล										
การนิเทศ	3.43	0.81	3.08	0.91	3.12	0.77	3.17	0.86		
14.2 การจัดทํารายงานผล										
การนิเทศ	3.39	0.83	3.07	0.94	3.97*	0.76	3.11	0.88		
<u>การวัดและการประเมินผล</u>										
15. การตั้งจุดมุ่งหมายของการวัดผล										
15.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ										
การวัดผลให้เป็นไปตาม										
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.71*	0.78	3.23	0.99	3.32	0.91	3.36	0.94		
15.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายการ										
วัดผลให้มีความชัดเจน ...	3.69*	0.73	3.25	0.95	3.36	0.90	3.38	0.91		
16. การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อสร้าง										
เครื่องมือการวัดผล										
16.1 การจัดทำแผนการจัดทำ										
เครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุม										
เนื้อหาวิชา	3.65*	0.77	3.38	0.94	3.36	0.90	3.43	0.90		

ตาราง ค (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน	ขนาดเล็ก N = 48		ขนาดกลาง N = 117		ขนาดใหญ่ N = 68		รวม N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
16.2 การกำหนดเครื่องมือวัดผล ให้สอดคล้องเหมาะสมกับ จุดมุ่งหมาย	3.69*	0.73	3.35	0.95	3.42	0.89	3.44	0.89
17. การดำเนินการสร้างเครื่องมือ								
17.1 การสร้างเครื่องมือวัดผล จากวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม	3.59*	0.85	3.39	0.92	3.31	0.82	3.41	0.88
17.2 การร่างและเขียนข้อสอบ สถานการณ์ปัญหาและ กิจกรรมที่กำหนด	3.47	0.76	3.29	0.86	3.42	0.78	3.36	0.81
18. การใช้เครื่องมือการวัดผล								
18.1 การจัดเตรียมสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมในการ ทดสอบ	3.49	0.81	3.23	0.90	3.22	0.85	3.29	0.87
18.2 การดำเนินการทดสอบ ...	3.53*	0.90	3.19	1.07	3.10	0.93	3.24	1.01
19. การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน								
19.1 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้ คะแนนอย่างเหมาะสมและ มีความหมาย	3.64*	0.80	3.28	1.01	3.13	0.98	3.32	0.97

ตาราง ค (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน ปัญหาการ บริหารวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน		ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
		N = 48		N = 117		N = 68		N = 233	
		M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
20. การตรวจข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ									
20.1 การตรวจข้อสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้		3.55*	0.78	3.27	1.02	3.13	0.97	3.29	0.97
20.2 การวิเคราะห์ข้อสอบ		3.47	0.86	3.37	0.90	3.24	0.92	3.35	0.90
21. การปรับปรุงข้อสอบ									
21.1 การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข		3.53*	0.81	3.34	0.91	3.24	0.91	3.35	0.89
21.2 การจัดทาค้างข้อสอบ		3.37	0.98	3.29	0.94	3.10	0.96	3.25	0.96
รวม		3.54*	0.53	3.31	0.63	3.23	0.65	3.34	0.63

* ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตาราง ง ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ตามความเห็น
ของครูวิชาการโรงเรียน เป็นรายข้อและโดยรวม จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์สูง ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง ผลสัมฤทธิ์ต่ำ รวม	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน								
<u>การบริหารหลักสูตร</u>								
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร								
1.1 การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร	3.57*	0.88	3.48	0.91	3.61*	0.86	3.55*	0.88
1.2 การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร	3.58*	0.85	3.45	0.84	3.63*	0.79	3.55*	0.83
2. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน								
2.1 การจัดระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการกับชีวิตความเป็นอยู่รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น	3.27	0.82	3.25	0.97	3.54*	0.88	3.33	0.88

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
2.2 การจัดลำดับความสำคัญปัญหาและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น ..	3.35	0.89	3.22	0.92	3.53*	0.80	3.36	0.88
3. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร								
3.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญาจิตวิทยาและธรรมชาติของผู้เรียน	3.50*	0.86	3.40	0.85	3.49	0.83	3.47	0.85
3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม ..	3.50*	0.98	3.36	0.92	3.63*	0.92	3.49	0.95
4. การจัดเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์								
4.1 การจัดเนื้อหาสาระโดยคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน	3.42	0.87	3.39	1.03	3.46	0.83	3.42	0.91
4.2 การจัดเนื้อหาสาระโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.30	0.93	3.28	0.97	3.44	0.87	3.33	0.92

ตาราง ง (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
5. การนำหลักสูตรไปใช้								
5.1 การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อให้มีความเข้าใจหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.44	0.89	3.39	0.89	3.40	0.88	3.42	0.88
5.2 การจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงความรู้ความสามารถ	3.50*	1.04	3.36	1.05	3.51*	0.97	3.46	1.02
5.3 การจัดบริการเสริมหลักสูตรการจัดห้องสมุดและห้องแนะแนว	3.39	0.83	3.12	0.84	3.30	0.84	3.29	0.84
5.4 การจัดทบทวนการสอน	3.45	0.96	3.30	0.80	3.49	0.95	3.42	0.91
6. การประเมินผลหลักสูตร								
6.1 การตรวจสอบสภาพและความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากรงบประมาณ	3.45	0.94	3.45	0.76	3.49	0.73	3.46	0.84

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
6.2 การประเมินผลกระบวนการปฏิบัติงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการวัดผล	3.36	0.87	3.34	0.89	3.40	0.82	3.36	0.86
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน	3.26	0.83	3.01	0.95	3.18	0.95	3.17	0.90
8. การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน								
8.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับความรู้สึกละกระบวนการคิดของผู้เรียน ...	3.32	0.92	3.40	0.94	3.49	0.83	3.39	0.90
8.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับการใช้ทักษะต่างๆของนักเรียน การแสดงออกและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ...	3.35	0.84	3.31	0.97	3.52*	0.78	3.38	0.87
9. การประเมินผลก่อนเรียนระหว่างเรียน และการประเมินผลหลังเรียน	3.29	0.89	3.24	1.02	3.28	0.92	3.27	0.93
10. การปรับปรุงการเรียนการสอน								
10.1 การสรุปผลการจัดกิจกรรมการสอน	3.30	0.87	3.19	0.80	3.40	0.84	3.30	0.84

ตาราง ง (ต่อ)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
10.2 การนำเทคนิคและวิธีการสอน ใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ...	3.26	0.92	3.28	0.88	3.40	0.82	3.30	0.88
<u>การนิเทศการศึกษา</u>								
11. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการ								
11.1 การศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน เช่น ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน อัตราการ เข้าชั้น ภาวะสุขภาพ และ คุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐาน ขั้นต่ำ	3.37	0.96	3.24	1.06	3.40	0.90	3.34	0.97
11.2 การสำรวจและประเมินความ ต้องการของครู	3.26	0.90	3.16	0.90	3.21	0.94	3.22	0.90
11.3 การจัดลำดับความสำคัญของ ปัญหา	3.30	0.91	3.16	0.85	3.33	0.87	3.27	0.88
11.4 การวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ของสาเหตุกำหนดทางเลือก ในการแก้ปัญหา	3.30	0.81	3.22	0.76	3.30	0.80	3.28	0.80

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
12. การวางแผนการนิเทศ								
12.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	3.39	0.93	3.12	0.83	3.44	0.82	3.32	0.88
12.2 การกำหนดแผนดำเนินการกิจกรรมและปฏิบัติงานปฏิบัติงาน	3.22	0.91	3.09	0.87	3.32	0.97	3.21	0.91
13. การปฏิบัติการนิเทศ								
13.1 การเตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ	3.28	0.90	3.99*	0.81	3.19	0.90	3.17	0.88
13.2 การดำเนินการตามแผนการนิเทศ	3.27	0.89	3.00	0.83	3.19	0.90	3.17	0.88
14. การประเมินผลการนิเทศ								
14.1 การวิเคราะห์สรุปผลการนิเทศ	3.27	0.89	3.00	0.82	3.18	0.83	3.17	0.86
14.2 การจัดทำรายงานผลการนิเทศ	3.18	0.96	3.93*	0.89	3.19	0.74	3.11	0.88
การวัดและการประเมินผล								
15. การตั้งจุดมุ่งหมายของการวัดผล								
15.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ..	3.34	0.95	3.30	0.94	3.47	0.95	3.36	0.94

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
15.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายการวัดผลาที่มีความชัดเจน	3.35	0.90	3.31	0.91	3.51*	0.93	3.38	0.91
16. การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อสร้างเครื่องมือการวัดผล								
16.1 การจัดทำแผนการจัดทำเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	3.47	0.86	3.36	0.96	3.46	0.91	3.43	0.90
16.2 การกำหนดเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย	3.44	0.88	3.34	0.94	3.49	0.89	3.44	0.89
17. การดำเนินการสร้างเครื่องมือ								
17.1 การสร้างเครื่องมือวัดผลจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	3.39	0.86	3.40	0.95	3.46	0.85	3.41	0.88
17.2 การร่างและเขียนข้อสอบสถานการณ์ปัญหาและกิจกรรมที่กำหนด	3.40	0.76	3.21	0.91	3.47	0.78	3.36	0.81
18. การใช้เครื่องมือการวัดผล								
18.1 การจัดเตรียมสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในการทดสอบ	3.31	0.95	3.15	0.89	3.40	0.65	3.29	0.87

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัญหาการ บริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ปานกลาง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		รวม	
	N = 116		N = 65		N = 52		N = 233	
	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.	M	S.D.
18.2 การดำเนินการทดสอบ ...	3.29	1.09	3.06	1.09	3.35	0.81	3.24	1.01
19. การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน								
19.1 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเหมาะสมและมีความหมาย	3.36	0.93	3.21	1.04	3.37	0.99	3.32	0.97
20. การตรวจสอบข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ								
20.1 การตรวจสอบข้อสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้	3.34	0.95	3.12	1.05	3.40	0.86	3.29	0.97
20.2 การวิเคราะห์ข้อสอบ	3.36	0.90	3.30	0.95	3.40	0.84	3.35	0.90
21. การปรับปรุงข้อสอบ								
21.1 การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไข	3.35	0.94	3.27	0.88	3.46	0.80	3.35	0.89
21.2 การจัดทำคลังข้อสอบ	3.36	0.91	3.04	1.08	3.30	0.87	3.25	0.96
รวม	3.36	0.66	3.24	0.60	3.41	0.58	3.34	0.63

* ค่าเฉลี่ยระดับมาก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน
และโรงเรียนของท่าน

1. ท่านดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่

[] 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

[] 1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือครูวิชาการ

2. โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนขนาด

[] 2.1 ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา)

[] 2.2 ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)

[] 2.3 ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนของท่าน (เฉลี่ยทุกกลุ่ม ประสิทธิภาพ เฉพาะชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2538)

[] 3.1 มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 75.00 ขึ้นไป

[] 3.2 มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 70.00-74.99

[] 3.3 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 70.00

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	การบริหารหลักสูตร						
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร						
	1.1 การสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร						[]
	1.2 การสรรหาบุคลากรที่มีความสนใจและตั้งใจในการพัฒนาหลักสูตร						[]
2	การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน						
	2.1 การจัดระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพ ในท้องถิ่น						[]
	2.2 การจัดลำดับความสำคัญปัญหาและความต้องการของชุมชนเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ รายได้ งานอาชีพในท้องถิ่น						[]

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
3	การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายโดย ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยาและธรรมชาติของ ผู้เรียน 3.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน สังคม						[]
4	การจัดเนื้อหาสาระและประมวล ประสบการณ์ 4.1 การจัดเนื้อหาสาระโดย คำนึงถึงธรรมชาติของ ผู้เรียน 4.2 การจัดเนื้อหาสาระโดย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการวางแผน						[]
5	การนำหลักสูตรไปใช้ 5.1 การจัดเตรียมบุคลากรเพื่อ ให้มีความเข้าใจหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้						[]

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	5.2 การจัดครูเข้าสอนโดย คำนึงถึงความรู้ ความ สามารถ						[]
	5.3 การจัดบริการเสริมหลักสูตร การจัดห้องสมุดและห้องแนะแนว						[]
	5.4 การทำแผนการสอน						[]
6	การประเมินผลหลักสูตร						
	6.1 การตรวจสอบสภาพและ ความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เช่น อาคาร สถานที่ บุคลากร งบประมาณ						[]
	6.2 การประเมินผลกระบวนการ ปฏิบัติงาน กระบวนการจัด การเรียนการสอนและ กระบวนการวัดผล						[]
7	การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร						[]
	<u>การจัดการเรียนการสอน</u>						
8	การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน						
	8.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ สอดคล้องกับความรู้สึกละ กระบวนการคิดของผู้เรียน						[]

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	8.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ สอดคล้องกับการใช้ทักษะ ต่าง ๆ ของนักเรียน การ แสดงออกและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ						[]
9	การประเมินก่อนเรียนระหว่าง เรียนและการประเมินผล หลังเรียน						[]
10	การปรับปรุงการเรียนการสอน						
	10.1 การสรุปผลการจัด กิจกรรมการสอน						[]
	10.2 การนำเทคนิคและวิธี การสอนใหม่ ๆ มาใช้ใน การสอน						[]
	<u>การนิเทศการศึกษา</u>						
11	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความ ต้องการ						
	11.1 การศึกษาและวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบัน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน อัตราการเข้าชั้น ภาวะสุขภาพ และคุณลักษณะ ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ						[]

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	11.2 การสำรวจและประเมิน ความต้องการของครู						[]
	11.3 การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหา						[]
	11.4 การวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ของสาเหตุการกำหนดทาง เลือกในการแก้ปัญหา						[]
12	การวางแผนการนิเทศ						
	12.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย						[]
	12.2 การกำหนดแผนดำเนินการ กิจกรรม และปฏิทินการ ปฏิบัติงาน						[]
13	การปฏิบัติการนิเทศ						
	13.1 การเตรียมความพร้อมก่อน การนิเทศ						[]
	13.2 การดำเนินการตามแผน การนิเทศ						[]
14	การประเมินผลการนิเทศ						
	14.1 การวิเคราะห์สรุปผล การนิเทศ						[]

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	14.2 การจัดทำรายงานผล การนิเทศ						[]
	<u>การวัดและการประเมินผล</u>						
15	การตั้งจุดมุ่งหมายของการวัด						
	15.1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของ การวัดผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม						[]
	15.2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย การวัดผลให้มีความชัดเจน						[]
16	การเลือกเนื้อหาวิชาเพื่อสร้าง เครื่องมือการวัดผล						
	16.1 การจัดทำแผนการจัดทำ เครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุม เนื้อหาวิชา						[]
	16.2 การกำหนดเครื่องมือวัดผล ให้สอดคล้องเหมาะสมกับ จุดมุ่งหมาย						[]
17	การดำเนินการสร้างเครื่องมือ						
	17.1 การสร้างเครื่องมือวัดผล จากวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม						[]

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					สำหรับ ผู้วิจัย เท่านั้น
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
18	17.2 การร่างและเขียนข้อสอบ สถานการณ์ปัญหาและกิจกรรม ที่กำหนด						[]
	การใช้เครื่องมือการวัดผล						
	18.1 การจัดเตรียมสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมในการทดสอบ						[]
19	18.2 การดำเนินการทดสอบ						[]
	การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน						
20	19.1 การกำหนดหลักเกณฑ์การให้ คะแนนอย่างเหมาะสมและมี ความหมาย						[]
	การตรวจข้อสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ						
21	20.1 การตรวจข้อสอบตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้						[]
	20.2 การวิเคราะห์ข้อสอบ						[]
	การปรับปรุงข้อสอบ						
	21.1 การนำผลที่ได้จากการ วิเคราะห์ข้อสอบไปพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข						[]
	21.2 การจัดทำคลังข้อสอบ						[]

ขอขอบคุณท่านวิเคราะห์ตอบแบบสอบถาม



ที่ ทม.1007/6164

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

30 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

เนื่องจากนายสุบิน จันทะนันท์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาปัญหาการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
สุรินทร์” ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ

ประธาน

รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจาก
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยขอให้ผู้บริหารโรงเรียน และ
ครูวิชาการ โรงเรียนตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2541
เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ด้วย และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลือ อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่บัณฑิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119



สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

30 ธันวาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

ด้วยข้าพเจ้านายสุบิน จันทะนันท์ ตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์” ในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเพื่อผู้บริหารโรงเรียนจะได้ดำเนินการต่อไป โดยข้าพเจ้าได้ส่งสำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุบิน จันทะนันท์)

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี



ที่ ศธ 1171.16/

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

12 มกราคม 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านายสุบิน จันทะนันท์ ตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์” ในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาแล้ว ยังจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามสำหรับท่านผู้บริหาร 1 ฉบับ และครูวิชาการโรงเรียน 1 ฉบับ เมื่อท่านและครูวิชาการได้ตอบแบบสอบถามแล้วขอความกรุณาบรรจุซองและส่งแบบสอบถามไปให้ข้าพเจ้าด้วยตามซองเปล่าที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุบิน จันทะนันท์)

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายสุบิน จันทะนันท์

เกิดวันที่ 5 มิถุนายน 2499

สถานที่เกิด อำเภอยะผาง จังหวัดนครราชสีมา

ที่อยู่ปัจจุบัน 179 หมู่ 9 ตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

สถานที่ทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516 ม.ศ.3 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2518 บ.กศ.วิทยาลัยครูนครราชสีมา

พ.ศ. 2521 พ.ม. ศึกษาด้วยตนเอง

พ.ศ. 2525 ศษ.บ. (บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2543 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2520 ครูโรงเรียนบ้านโคกสูงคูขาด อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2526 ครูใหญ่โรงเรียนบ้านตะกุ่มทอง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2529 อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2538 ผู้อำนวยการโรงเรียนวันเจริญสามัคคี อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

พ.ศ. 2540 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

พ.ศ. 2542 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

บทคัดย่อ

ของ

สุบิน จันทะนันท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

กุมภาพันธ์ 2543

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงาน 4 ด้านคือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผล และเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในขอบข่ายงาน 4 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 233 คน และครูวิชาการโรงเรียน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล เป็นแบบสอบถามประมาณค่า สดितिที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง
3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง

5. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ASTUDY OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATIVE PROBLEMS OF PRIMARY
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SURIN PROVINCIAL
PRIMARY EDUCATION OFFICE

AN ABSTRACT

By

SUBIN JANTANANT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

February 2000

The objectives of this research were to: 1) study the level of the academic administration problems of the school administrators in the opinions of the school administrators and the academic teachers of the Primary Education Office, Surin province in 4 aspects i.e. curriculum administration, instruction managements, education supervision, education measurement and assessment; and 2) compare the problems according to different school sizes and schools with different student achievement.

For this study, the samples were 233 school administrators and 233 academic teachers of the schools of the Primary Education Office, Surin province. The data were collected by a 5-rating scale questionnaire developed by the researcher. The statistics used in the data analyses were means, standard deviation and One-Way ANOVA.

The findings were as follows:

1. The academic administration problems of the school administrators in the opinions of the school administrators and the academic teachers was at the moderate level.

2. The academic administration problems of the school administrators in the opinions of the school administrators in different school sizes were significantly different at .05 level, i.e. the school administrators in small schools had more problems than those in the medium and large schools.

3. The academic administration problems of the school administrators in the opinions of the school administrators in schools with different student achievement were not different.

4. The academic administration problems of the school administrators in the opinions of the academic teachers in different school sizes were significantly different at .05 level, i.e. the teachers perceived that the school administrators in small schools had more problems than those in the medium and large schools.

5. The academic administration problems of the school administrators in the opinions of the academic teachers in schools with different student achievement were not different.